

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563 Zagreb št. 39.011, Praga-Donaj 24.797

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan sjetraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nemčija-Francija

V Berlinu vlada, tako smo vsaj poučeni po nemškem časopisju, ki je od prvega do zadnjega uradno, veliko zadoščenje nad triurnim sestankom med francoskim poslanikom Poncetom in državnim kanclerjem Hitlerjem v prisotnosti zunanjega ministra Neuratha (ne več Ribben-tropfa). Svojo zadovoljivost je nemška vlada še posebej izrazila v dolgem proclilu, ki ga je objavilo uradno glasilo zunanjega ministrstva »Politisches und diplomatisches Korrespondenzblatt«. Tam beremo, v pompoznom slogu napisano, da Nemčija danes ne želi ničesar, kar bi ne bilo v skladu z interesi francoskega naroda. Med Francijo in Nemčijo da danes ni več nobenih pravih ovir, ki bi delale težave prijateljskemu sodelovanju. Izključena so teritorialna vprašanja, odkar je bilo Posaarje vrnjeno nemški državi in je Nemčija danes v položaju, da lahko ponovno in slovesno naglasa, da si ne želi več niti pidi francoskega ozemlja. Pač pa obstoja še neka skupina težav, ki jih je treba v odkritosrčnih medsebojnih razgovorih razčistiti in z obojestransko dobro voljo odstraniti. Potem bo zavladala med obema državama tista pristranost, ki je za mir v Evropi neobhodno potrebna.

Nemško uradno poročilo ne pove ničesar o naravi te »skupine vprašanj«, ki se ležijo nekako kot velika klada na cesti iz Pariza v Berlin in čez katero se diplomacija dosedaj še ni mogla s pridom prekopati. Toda če smemo soditi po vsem, kar je inozemsko časopisje vedelo povedati o triurni avdienci francoskega poslanika pri fuhrerju Hitlerju, je zelo verjetno, da so nemški državni nemudoma načeli vprašanja pakta med Francijo in sovjetsko Rusijo in je danes francosko-sovjetska zveza v očeh nemške vlade tisti trn, ki se najbolj boleče zasaja v vse nemške zunanje politične načrte. Nemčija, ki je s svojimi prenapetimi in nepremišljenimi navesti zapeljala Poljake, da so obrnili hrbet Franciji in slednjo takorekoč prisilili, da je šla stiskati boljševikom roke v Moskvo, bi danes bila voljna dati ne vemo koliko, samo da bi mogla to zvezo prerezati in sovjetsko Rusijo zopet potisniti iz Evrope, kjer se je tako močno usidrala. Pri sestanku med francoskim poslanikom in Hitlerjem vloge gotovo niso bile tako razdeljene, da je zastopnik Francije šel ponujati prijateljstvo zastopniku Nemčije in se pri tem opravičeval, da ga je sicer sram, da se je morala Francija spetati z boljševiki, a da drugače ni šlo in da naj Hitler tega ne vzame za zlo, marveč je nemška vlada v spoznanju svoje pogrešene taktike izrazila svojo pripravljenost, da poravnava vse svoje račune s Francijo, če bi slednja hotela zapustiti boljševike, ki povzročajo Nemčiji neprijetne občutke za njenim hrbtom.

Toda naj bo temu tako ali tako, nam se zdi važno še samo dejstvo, da je pri razgovorih med dvema velikima državama, ki zares držita v svojih rokah ključ do mira v Evropi, prišel govor zopet na sovjetsko Rusijo in na to nemoralnost, ki jo moramo prenašati, da danes sovjetska Rusija, ki se ni samo nikoli odrekla svojemu revolucionarnemu rovarjenju, marveč s svojim omrežjem odsekov, pododsekov in celic Kominterne sistematično pridiga in pripravlja revolucijo, da danes sovjetska Rusija, pravimo, igra tako odločilno vlogo pri vseh posvetih o usodi Evrope. Nemčija boljševikov ne mara. To je zelo jasno pokazala. To je morda tudi edino, kar zapadna kultura novemu nemškemu režimu šteje v dobro. Tudi francoski narod kot tak jih ne mara. Celotno ministrsko predsedstvo Lavalu dobro vemo, da so ga takorekoč le za lase vlekli v Moskvo, kjer je podpisal zvezo pogodbo. Saj so od takrat že pretekli dolgi meseci in ta pogodba še vedno ni ratificirana od francoskega parlamenta, torej še vedno neveljavna in netvorna. Če torej med Francijo in Nemčijo zares ni več nobenih velikih ovir za zblizanje razen razčistitve odnošajev do boljševike Rusije, potem je položaj naravnost sijajen, ker jih, kot smo videli, Nemci sploh ne marajo. Francozi pa uživajo le kot grenke medicino, ki so jo pripravili zagnati skozi okno, kakor hitro mine mrzlica, ki jo Evropi, posebej pa še Franciji in njenim zaveznikom povzročuje nedolžnost nemške diplomacije, zgovornost nekaterih nemških podvoditeljev ter četveroredi, ki korakajo gor in dol po Nemčiji.

Toda kakor mi, ki smo kot zavezniki Francije zainteresirani povsod, kjer se Francija razgovarja s komurkoli v srednji Evropi, z navdušenjem odobravamo vse poskuse zblizanja med tema dvema narodoma in kakor nadalje tudi pozdravljamo, da bi bil boljševizem vržen iz posledice, da bi bil boljševizem vržen iz vseh postojank, ki jih je zadnje leto v Evropi zasedel s krinko na obrazu, moramo na drugi strani zopet in zopet povedati, da so za to potrebni predpogoji, ki jih mora Nemčija izpolniti.

Zveza z boljševizmom je bila za Francijo, in prepričani smo, da je tudi s češkoslovaško tako, le huda medicina, ki jo mora sprejeti vase, četudi kremžni obraz, ker pač ni drugega izhoda. Naj torej izvoli Nemčija svojo zunanjo politiko usmeriti tako, da niti Franciji, niti češkoslovaškom ne bo treba jemati tako »strašnih zdravil. Z drugimi besedami, naj nemška vlada na isti način, kot je sedaj izjavila glede Francije, izjavi tudi glede vseh zaveznikov Francije, med katere štejemo, kakor znano, Poljsko in vse tri države Male zveze, da jih bo spoštovala, da smatra njihove meje za nedotakljive in da spoštuje tudi zvezni sistem, ki so si ga v strem-ljenju za svojo lastno varnostjo v teku zadnjih 15 let ustvarile. Kajti ne bilo bi zadosti, če se tudi Nemčija in Francija med seboj poročita in spoprijateljita, ako iz tega »porazuma na primer češkoslovaška ne bere trdnih jamstev za svoj nemoten obstoj in če bi po sporazumu med Berlinom in Parizom države Male zveze odnesle vtis, da so sedaj prepuščene samim sebi. Opetovano se je pri nas že naglasilo, da je naša velika želja, da si Nemčija in Francija povesta druga drugu v obraz, kar imata med sabo, in potem skleneta mir, a istočasno je bilo tudi povedano, da bo to koristno le tedaj, če bo Nemčija brez zahrbtnih misli priznala obstoječi zve-

Nepričakovan preokret v Afriki

Umik Italijanov na vseh frontah

Na jugu so Abesinci vdrli že globoko v italijansko Somalijo - Na severu se italijanska vojska umika iz Makale proti Adigratu - Cesar zadovoljen

Addis Abeba, 27. nov. c. Danes so se tukaj raznesla zelo optimistična poročila z vseh front. Poročila pošiljajo predvsem dopisniki tujih agencij. Kmalu nato pa je tudi abesinsko vojno ministristvo objavilo uradno sporočilo, ki pravi, da je italijanska armada v Ogadenu popolnoma poražena. Italijanskim čet se polasča panika in vsi oddelki beže proti Ual Ualom, oziroma se skušajo rešiti daleč za Ual Ualom. Ras Nasibu je zavzel Gorahaj in Gerlogubi.

Položaj je prav tako porazen za Italijane na severni fronti. Italijani jedrno praznijo Makale in se umikajo v smeri proti Adigratu.

Na južni fronti je prodor Abesincev definitivni. Ras Desta je z juga obkolil s 100.000 vo-jaki Italijane na umiku iz Ogadenu. Ras Desta prodira s toliko naglico, da je Italijane popolnoma presenetil in že zavzel tudi v italijanski Somaliji Odur, ki je na sredini med Ual Ualom in pa glavnim mestom italijanske Somalije Magadiskom.

Borbe s krokodili

Te vesti pa ne prihajajo samo iz abesinskega vira. Tudi italijanska radio postaja v Asmari sporoča z južne fronte, da je tamkaj položaj zelo težak. Ras Desta skuša na vsak način doseči zvezo z rasom Nasibujem in priti za hrbet Italijanom. Italijani se sicer hrabro branijo, pač pa se morajo boriti sedaj še s krokodili v poplavljenem močvirju. Vendar pa se vse italijanske postojanke sedaj še dobro drže. Letala so zopet napadla Dagabur. V Addis Abebi pa odgovarjajo, da se ti poleti vrše le zato, da bi zakrili umik v ozadju.

„Z vsa naglico...“

Poročevalec agencije Reuter je dobil informacije, po katerih je general Nasibu, poveljnik abesinske vojske v Džidžigi, v svojem večeršnjem telefonskem poročilu vrhovnemu poveljstvu abe-

sinske vojske sporočil, da so kurirji, ki so prišli v Džidžigo, javili umik Italijanov. General Nasibu je sporočil, da so italijanska izvidniška letala s največjo hitrostjo zapustila Analo. Ko so prispeli tja abesinski oddelki so našli tovrstne avtomobile, polne trupel. General Nasibu je nadalje sporočil, da so njegove čete našle Gerlogubi in Gorahajo evakuirano. Italijani se umikajo v vsa naglico.

Velik bojni plen

Dopisnik »United Press« poroča kljub italijanskim demantijem iz popolnoma verodostojnega vira, da so morali Italijani ne iz taktičnih ozirov, temveč vsled silnega sunka abesinskih vojščakov, v naglici sprazniti trdnjavo Gorahaj ter mesto Gerlogubi. Obe mesti so napadle močne abesinske čete in so se po daljši borbi morali Italijani umakniti v smeri Ual Uala in Verdarija. Na bojišču so zapustili ogromno število žrtev, ker Abesinci pri svojem mnogo hitrejšem napredovanju, kakor italijanskem umiku, niso priznali nikomur. Sebe, ko so Italijani izmučeni prispeli do svojih močno utrjenih postojank, so se zopet postavili v bran. Vojni plen, ki so ga zajeli Abesinci, je velik in pomeni za Italijo ogromno materialno žrtev. Podrobnosti o abesinskem prodoru na južni fronti še manjkajo, v vseh krogih v Addis Abebi pa prevladuje mnenje, da so Abesinci na južnem bojišču izvajali velikansko zmago.

Makale praznijo!

V današnjem uradnem komunicanju abesinske vlade se trdi, da je prišla a severnega bojišča vest, da Italijani v mrzlični naglici praznijo na severnem bojišču mesto Makale in se umikajo proti Adigratu. Ta umik italijanskih čet je pripisati naglemu udarcu ras Sejamovih čet, ki so prišle čistili sovražnika pred seboj z neverjetno naglico in ga nagnali v strahovit beg.

Italijansko poročilo: Na jugu deževje

Italijansko uradno poročilo št. 56

Rim, 27. novembra. AA. Agencija Stefani objavila komunicirane šteje. 56.

Na področju prvega armadnega zbora so naši oddelki zavzeli Amentilo in na ta način dospeli do vzhodnih obronkov visoke planote proti Gali. Prav tako so se nadaljevale operacije v pokrajini Tembiljena. Letalstvo izvaja svoje redne poletne zlasti okrog jezera Ašiangi.

Mogadisk, 27. novembra. D. Po velikih operacijah 100 km severno od Bole se čujejo naslednje podrobnosti. Pri oceni teh operacij je treba predvsem vzeti v poštev zemljišče, na katerem je italijanskim četam uspelo prizadejati hud udarec abesinskim vojaškim silam, ki so se pripravljale na veliko akcijo, po kateri bi se morala italijanska južna armada, če bi uspela, zelo pregrupirati in spremeniti svoje načrte v Ogadenu. V italijanskih poročilih zadnjih dni je bilo povdarjeno, da je na vsej južni fronti hudo deževje, ki je spremenilo zemljišče v neprehodno blato. Mnoge reke in potoki so se razlili ter onemogočili na številnih mestih zvezo. Kljub temu pa so Italijanski askari prekorčili poplavljenega zemljišča severno od Dolo ter prešli številne reke s pomočjo raznih naprav, čeprav v teh rekah kar mrgoli krokodilov. Čete askarijev so napredovale zelo hitro in pustile za seboj v dveh dneh okoli 100 km, ko so nenadoma presenetile sovražnika, ki je bil silno iznenaden. Askariji so Abesince potisnili nazaj ter zajeli večjo količino orožja ter municije, ki je bila izključno britanskega izvora.

O načrtih, ki jih imajo Abesinci na južni fronti, se z italijanske strani poroča tole: Ras Desta je imel nalogo, da iz Dola v italijanski Somaliji — to mesto se nahaja med britansko kolonijo Kenijo in reko Vebe Šibeli, vrže Italijane v Somalijo. To velja za en del armade, ki

prodira ob reki Vebe Šibeli. Drugi del ras Destove armade pa bi moral prodirati ob reki Jubi ter pasti Italijanom v hrbet. Ras Desta se je za izvršitev te svoje naloge zelo dobro pripravil ter je imel dovolj vojakov in municije, enako pa tudi dovolj transportnih sredstev (mezgov, kamel ter tovornih avtomobilov). Italijani so tudi sedaj, kakor v mnogih prejšnjih slučajih, ob umikanju prešli v napad in iznenadili sovražnika v njegovih operativnih pokrehtih ter mu razbili njegove načrte. Abesinski načrt je bil brez dvoma zelo dober, ker so hoteli udariti italijanski armadi z ene strani v bok, z druge pa v hrbet, da bi tako onemogočili italijanski pritisk pri Gorahaju, ki je v zadnjem času postal vedno bolj nevaren. Ta akcija rasa Deste je imela predvsem namen, da prekriža Italijanom račune, da presekajo progo Džibuti-Addis Abeba. Abesinci so pričakovali, da Italijani ne bodo mogli ničesar storiti proti njim zaradi velikih poplav in razmočenega zemljišča, ko se motorizirane sile ne morejo uporabljati. Sedaj pa jim je načrt propadel in si bo ras Desta

Zakaj umik v Ogadenu

Strašno podnebje - bolezni - upori med vojaki

Iz mnogih poročil je mogoče razbrati sledeče: Po vsej verjetnosti hoče gen. Graziani svojo fronto skrečiti, ker čuti, da razpršena na tako ogromno ozemlje, kot je Ogaden ni kos sovražniku, ki se nepričakovano žilavo bori. Očividno hoče potegniti svoje čete tesno skupaj, kadar bi sovražnika ako bi bil nepreviden in mu docela sledil, z velikanjsko tehnično premočjo, ki je na njegovi strani in ki bi tako prišla do izraza — odločilno porazil in ga s pomočjo tankov in letal uničil.

Pred mirovnimi pogajanjmi . . .

Pariz, 27. nov. c. V Parizu se je vest o tem, da Italijani že praznijo Makale, raznesla že opoldne. Listi jo objavljajo čez celo stran. Zvečer pa prihaja iz Rima vest, da ni res, da bi se Italijani umikali iz Makale. Toda današnje sporočilo de Bono tudi ne pove nič in ne zanika vesti iz Addis Abebe.

zni sistem, katerega bistveni del smo in hočemo ostati, ga spoštovala kot za nas dragoceno dejstvo, na katerem se ne da nič spremeniti, in z njim odkritosrčno sodelovala. Ako bi to izostalo, potem bi bile male države prisiljene da jemljejo še naprej greneke medicine, čeprav bi slutile, da se bodo z njimi končno zastrupile.

Te misli se nam je zdelo potrebno ponoviti, ko se menda začena novo poglavje v evropski politiki, poglavje, v katerem mi ne maramo biti pozabljeni količina. Pri tem je postanska stvar, če imata Francija in Nemčija načelno, dobro premišljeno voljo, da se odkritosrčno spoprijaznita, ali če je bil berlinski sestanek samo spretno pripravljen odski prizor, ki ga tako nemška kakor francoska vlada potrebuje za gotove notranjepolitične namene.

moral sigurno izmisliti kak drug način, če bo hotel doseči kakšne uspehe na tej fronti. Drugo vprašanje je tudi, kako bo na njegov neuspeh gledal poveljnik vojaških sil na ogadenski fronti ras Nasibu, ki je poslal močne vojaške sile proti Italijanom, ker je upal, da mu bo ras Desta znatno olajšal nalogo, da bo potem ras Nasibu z večjim poletom pognal Italijane nazaj proti italijanski Somaliji.

Badoglijeva ofenziva

London, 27. novembra. b. »Daily Telegraph« poroča, da bo novi vrhovni poveljnik italijanske armade v vzhodni Afriki maršal Badoglio takoj pričel z ofenzivo v smeri proti Tanenskomu jezeru. To ofenzivo bodo Italijani pričeli ob sami sudanski meji, ker s čisto vojaškega stališča ofenziva na tej črti ne bo težka in obeta uspeh. Angleški vojaški krogi so mnenja, da bo maršal Badoglio, če bo šlo vse po sreči, lahko v kakšnih dveh tednih prodrl do jezera Tana. Dolež se je italijansko vojno poveljstvo izogibalo temu načrtu, ker se je hotelo izogniti vsakemu sporu z Anglijo. Sedaj pa je baje Italija pustila ob strani ves obzir proti vsakomur in pripravila pohod proti jezeru Tana.

Veselje v Addis Abebi

Cesar povečuje zmago

Addis Abeba, 27. nov. b. Tukaj so z velikanskim veseljem sprejeli vesti o ponovnem porazu Italijanov na ogadenski fronti. Veselje v abesinski prestolnici raste iz dneva v dan in novi vojščaki se od navdušenja zbirajo v prestolnici ter prosijo neguša, da jih oboroži, da se tudi oni udeležijo zmagovalnega pohoda na Lah. Trdi se, da je abesinski cesar izjavil predstavnikom tiska, da so vsi uspehi, ki jih je dosegla italijanska armada v 55 dneh na ogadenski fronti, bili uničeni od njegovih vojščakov le v nekaj dneh. Prva abesinska protiofenziva je potisnila sovražnika skoraj iz vsega Ogadenu in ga ograjala tudi v sami italijanski Somaliji. Cesar je dodal, da je ta abesinska zmaga najboljši demantij neverjetnih, fantastičnih in lažljivih vesti, ki so jih Italijani razširjali po svetu o vsakodnevnih predajah abesinskih poglavarjev, ki bi bili že zdavnaj vsi izžepani, če bi italijanske vesti bile resnične, kakor tudi vesti, da so Italijani zavladali popolnoma nad ogadensko pokrajino.

Beg pred razdraženimi Abesinci

Po vesteh, ki prihajajo iz Gorahaja se trdi, da se italijanske čete nahajajo v brezupnem begu pred razdraženimi abesinsko vojsko, ki jih je gonila vse do izza mesta Omel.

V poročilih, ki prihajajo s fronte, se trdi, da je Abesincem zopet padlo v roke nekaj tankov, ki so obitali sredi bojnega polja vsled pomanjkanja benena, medtem ko so jo Italijani, ki so opravlali s temi tanki, jedrno pobrali z umikajo se italijansko armado. Dalje so Abesinci v sadnjih bojih dobili veliko število strojne, mnogo tovornih avtomobilov, tovornih živali, pušk in municije. Za seboj pa zapuščajo Italijani veliko število mrtvih in ranjenih vojakov.

Morejo pa biti tudi drugi razlogi za nenadni italijanski umik, ki so manj povoljni za italijansko vojsko. To je pred vsem strašno podnebje, radi katerega italijanske čete vedno huje trpe. Ker se jim ni pravočasno posrečilo priti na abesinsko višavje, trpe na vseh tropičnih boleznih nizke Afrike. Po vseh vesteh zlasti malarija jako redi italijanske vrste. Proti pričakovanju letos tudi neprestano dežuje, tako da je Ogaden spremenjen v eno samo velikansko močvirje, po katerem se italijanska vojska ne more gibati. Domačini bi sicer zdržali, toda Evropejci ne morejo. Askari brez belih oficirjev in belega vodstva pa niso uporabljivi. Že itak javljajo, da se upirajo domačini v italijanski vojski, ker le nje neprestano pošiljajo v ogenj.

Iz severne fronte javljajo, da Abesinci prihod italijanskih letal javljajo z grmadami na visokih gorah. Dim se vidi zelo daleč in v nekaj minutah javi tovrstna pošta na stotine kilometrov daleč sovražnika. Abesinci čete imajo na ta način vedno dovolj časa, da se poskrijejo pravočasno, tudi če so na pohodu.

Maksimov sestavlja vlado

Atene, 27. novembra. b. Politične konzultacije, ki jih vodi kralj Jurij II., bodo trajale še nekaj dni. Danes je bil pri kralju sprejet zopet bivši ministrski predsednik Caldaris, šef liberalne stranke Sofolis, general Metaksas in bivši ministrski predsednik Mihalokopulos. Kakor se čuje, je zahteval kralj Jurij seznam vseh političnih obsojencev. Ko bodo končane konzultacije, bo kralj povelil predsedstvo nove vlade zunanjemu ministru Maksimovu. Ta nova vlada bo predvsem imela nalogo, da izdela načrt o splošni amnestiji, nov volilni zakon na temelju proporcionalnega sistema, uakar bodo razpisane nove volitve.

Naš odgovor na protest Italije

Danes je predsednik vlade izročil italijanskemu poslaniku noto o stališču Jugoslavije v vprašanju sankcij

Belgrad, 27. novembra. AA. Predvčerajšnji popoldne 25. t. m. je predsednik ministrskega sveta in zunanji minister g. dr. Milan Stojadinović izročil tukajšnjemu italijanskemu poslaniku g. Guido Violi grofu di Campalto odgovor kraljevske vlade na noto italijanske vlade o sankcijah. Ta odgovor se glasi:

Zunanje ministrstvo kraljevine Jugoslavije je prejelo noto od 1. novembra 1935, ki mu jo je izročilo poslanstvo kraljevine Italije o sklepih, sprejetih v Zenevi v zvezi s italijansko-ahesinskimi sporom.

Vlada kraljevine Jugoslavije je prebrala, da je vlada kraljevine Italije sprejela s pozornostjo vse faze stališča, ki sta jih zavzeli in napore, ki sta jih razvijali Balkanska zveza in Mala antanta, zlasti pa Jugoslavija tako v sami skupščini in svetni kakor v organih odbora, ki je bil ad hoc ustanovljen s namenom, da najde skupno rešitev nastalega spora.

Vlada kraljevine Jugoslavije želi od ure — kakor je to v ostalem teletu od vsega početka tega spora —, da pospeši v okviru svojih možnosti naglo in pravično rešitev spora. To stališče jugoslovanske vlade narekujejo čustva prijateljstva, ki

ga goji napram Italiji, in njena najskrenejša želja, da bi ohranila obstoječe prijateljske odnose napram kraljevini Italiji.

Vlada kraljevine Jugoslavije ni s samim italijansko-ahesinskim sporom neposredno prizadeta. Sodelovala je pri pogajanjih o tem vprašanju in sodeluje sedaj pri skupno sklenjenih ukrepih, ki kot članica Zveze narodov zato, ker se je s svetovno prevzetimi obveznostmi obvezala, da bo določila pakta izvedla.

Jugoslovanska vlada je bila radi pravkar navedenih splošnih okoliščin proti svojim prijateljskim čustvom napram Italiji prisiljena, da se ne loči od stališča, ki so ga zavzele ostale države — članice Zveze narodov in da ravnava v skladu s obveznostmi, ki jih ima iz določb pakta.

Ko si šteje v čast sporočiti prednje poslanstvu kraljevine Italije, veruje zunanje ministrstvo kraljevine Jugoslavije, da mu je iskreno razložilo glavne smeri, ki jo vodijo v sedanjem položaju.

Zunanje ministrstvo kraljevine Jugoslavije prosi poslanstvo kraljevine Italije, da sprejme tudi pri ti priliki zagotovilo njegovega prav visokega spoštovanja.

Irska republika

Na podlagi pogodbe z angleškim kraljem

Severna in južna Irska - zvezni državi

Dublin, 27. novembra. c. Današnja izdaja vladnega glasila »Irish Independence« objavlja danes podrobno o »včerajšnjih razgovorih med Malcolmom MacDonaldom in de Valero. List meni, da so se razgovori zaključili s velikim in pomembnim uspehom. Izdelal se je nov načrt pogodbe med Irsko in Anglijo kot vrhovno predstavništvo vsega britanskega svetovnega imperija. Ta pogodba obsega trije poglavji.

Prvo poglavje ureja definitivno takovano irsko vprašanje. In sicer se Irska posledje prizna kot samostojna republika, ki istosno sklene »association« pogodbo s britanskim imperijem. Ta »association« dogovor predvideva namreč, da je Irska posledje samostojna republika in bo iz Irske odpuščena angleški guverner in tri posledje ne bodo prisegli angleškemu kralju.

V drugem poglavju se vsa Irska preuredi v »federativnem« smislu in se tako odstrani spor med jugom in severom.

Tretje poglavje pogodbe pa ureja vprašanje Irske kot pomorske samostojne države.

Izredno posrečena se zdi ta rešitev v tem smislu, ker bo sedaj imela Anglija v sosedstvu državo s svojo lastno mornarico. Irska priznava se sedaj potrebo, da mora imeti svojo močno mornarico, najbrž ne samo zato, da brani sebe, ampak da lajša tudi naloge angleške mornarice doma na ta način, da je ta bolj svobodna v angleških vodih. To mornarico bodo Ircem ustanovili in organizirali najprej Angleži sami in bodo za začetek Ircem prodali del svojega brodarstva v višini pet milijonov funtov. Irska se bo kot pomorska država že udeležila bodoče konference pomorskih držav v Londonu. Povod se smatra ta sporazum med Irsko in Anglijo za uvod v novo imperijalno politiko britanskega imperija, ki gre mirno preko vseh težav dalje na pot stvarnega dela, ne da bi se ustavljal pri na videz nepremagljivih težavah.

Nemiri v Braziliji

Konec komunističnega puča

Namen proglasiti sovjetsko zvezno republiko brazilskih držav

Rio de Janeiro, 27. nov. Komunistični uporniki v sev. Braziliji so popolnoma poraženi. Iz Pernambuka so komunisti pobegnili v Harbatoo, kjer jih je vojaštvo popolnoma porazilo. Komunisti so pustili mnogo orožja in municije. Preiskava je dognala, da so bile netočne vesti, da bi bili braziljski komunisti dobili orožje iz tujine. Zdaj bodo nastopili proti komunistom v zvezni državi Rio Grande del Norte.

O dogodkih v Braziliji piše »Völkischer Beobachter« med drugim:

Potrjeno je, da se je pripravljala mnogo večja akcija in da bi morala revolucija izbruhniti v vsej državi na en udar. Prav tako so nameravali uporniki razglasiti pravo sovjetsko državo v Braziliji. Zanimivo bi bilo slišati mnenja posameznih prestolov, kjer se vedno ne vpoštevajo komunistične nevarnosti, kaj so prav za prav hoteli braziljski komunisti. Zapleniti tudi ves tuji kapital in razveljaviti vse dolgeve.

Novi nemiri

Rio de Janeiro, 27. novembra. c. Davi so zopet izbruhnili nemiri v posameznih vojašnicah. V trdnjavi Vilja se je vodilju komunističnega upora Louisa Carlosu Prestu posrečilo, da je dvignil k upor tamkajšnje posadke. Vlada je poslala nad mesto letala, da bi razgnala upornike. Zelo resen je bil tudi upor, ki je danes izbruhnul v mestu Rio. Upor se je tamkajšnji letalski polk in upor se je takoj razširil tudi na letalsko častniško šolo. Letala so morala s bombami razstreliti celo letalsko šolo.

Sicer so pa vse vesti zelo nejasne. Vlada izjavlja, da so tudi današnji upori zadušeni, vendar pa je posadka glavnega mesta zasedla vojno ministrstvo in zavarovala vsa vladna poslopja. Popoldne je bilo objavljeno, da so se gojenci častniške šole v Rio predali vladnim četam.

pa kompetenca trgovinskega ministra, tako da bo trgovinski minister lahko v slučaju, če bi ugotovil, da je kartel škodljiv narodnemu gospodarstvu, ta kartel spremenil ali pa celo razpustil ali likvidiral.

Telefonska centrala na Bledu

Belgrad, 27. nov. m. Ker so se pri telefonskem prenosu vesti o odkupu hiše Albina Izakarja na Bledu za instalacijo avtomatske telefonske centrala na Bledu vrinile napake, popravljamo to poročilo, ki se mora glasniti: Ministrski svet je odobrila sklep poštnega ministrstva glede odkupa hiše Albina Izakarja na Bledu za instalacijo avtomatske telefonske centrala na Bledu. Kakor smo že svoječasno poročali, je za nahavo avtomatske centrala, aparatov in varovalcev za Bled, Boh. Bistrico, Jesenice, Radovljico in ostale kraje tudi za rekonstrukcije odnosnih mrež v proračunskih dvajsetih milijonih zagotovljen kredit 2.250.000 Din.

Polovična vozina v Belgradu

Belgrad, 27. nov. AA. Prometni minister je dovolil polovično vozno ceno na drž. železnice za vse udeležence skupščine in kongresa Jugoslovanske unije za varstvo otrok. Udeleženci kupijo na odhodni postaji cel listek in legitimacijo. Listek velja za brezplačen povratek s potrdilom predsedstva skupščine in kongresa. Znižana cena traja od 28. nov. do 3. dec.

Osebnosti

Belgrad, 27. nov. m. Za pristava 8. pol. skup. uprave mesta Belgrada je postavljen Vinčetičević Zivko, doslej pri upravi policije v Ljubljani, za pristava 8. pol. skup. uprave policije v Ljubljani Kante Vladimir, pristav iste skup. v Belgradu, za pristava 8. pol. skup. pri okr. načelnstvu poročkem Zupan Miljutin, doslej pri upravi policije v Ljubljani, za pristava 8. pol. skup. uprave policije v Ljubljani Hartman France, doslej pri okr. načelnstvu poročkem, za pristava 8. pol. skup. okrajne izpostave v Posušju Grčević Ivan, doslej v Novem mestu, za pristava 8. pol. skup. pri mestni policiji v Ljubljani Srebot Evgen, doslej pri okr. načelnstvu donjoosobitkem.

Belgrajske vesti

Belgrad, 27. nov. m. Davi je prispel semkaj bivši poslanec za kočevski okraj g. Karel Škulj. Posredoval bo v zadevah tega okraja v raznih ministrstvih.

Belgrad, 27. nov. m. Ministrski svet je odobrila sklep zastopnika ministra za socialno politiko, da se zavodu za zdravstveno zaščito mater in otrok v Ljubljani izplača 10.000 Din.

Dunajski vremenik napoved: Menjajoča obilna oblaknost s osvežujočimi zapadnimi vetrovi

Maribor na Slomškovi proslavi

Mogočen vtis velike slavnosti - 2500 ljudi nauzočih

Maribor, 27. novembra.

Spored slavnostne akademije

Ze včeraj smo kratko poročali o mogočni proslavi v čast našega velikega Antona Martina Slomška, s katero je Maribor sinoči otvoril začetek Ciril-Metodovega jubilejnega leta. Bila je to prireditev, kakor smo jih le še malo doživeli v Mariboru. Na manifestanten način, ki mu redkokje najdemo primera, je izpričala odbravška prestolnica svojo katoliško in narodno zavednost. 2500 ljudi — gotovo še več — je napolnilo široko dvorano, da je končno zmanjkalo vstopnic in prostora. Pa še vedno so ljudje pritiskali, izrabili vsak kotiček, da so se stisnili v dvorani ali na galerijah. Impozanten je bil pogled na te silne množice, ko je dvorana kar valovala, zlasti mogočen na galerije, ki jih je zasedla po večini mladina vseh mariborskih višjih šol, ki je v ozadju galerije gradila mize eno na drugo, da je tako dobila vpogled v dvorano in na oder. In iz vseh teh nešteti obrazov je sijalo veselje in zadovoljstvo, da prisostvujejo taki prireditvi, čudovito navdušenje je zajelo vse te množice ob besedah, ki sta jih izpregovorila oba cerkvena kneza in slavnostni govornik dr. Fr. Sušnik. Občudovanje so vzbujaile vse točke sporeda, izvajane od mladine in odraslih v spretni režiji, za katero si je pridobil največ zaslug tajnik Prosvetne zveze prof. Franjo Šekolec.

Slavnostna beseda dr. Fr. Sušnika

je bila gotovo višek vse prireditve. Sloviti naš govornik je izjavil:

Danes, ko je 135. rojstni dan Antona Martina Slomška, slavimo v Slomškovem imenu začetek Ciril-Metodovega jubilejnega leta, ki ga je s pastirskim listom skupno z drugimi jugoslovanskimi škofji razglasil naš prevzvišeni vladika za spomin na 1050 letnico Metodove smrti.

na čast sv. bratoma Cirilu in Metodu, ki sta naša slovanska evangelista.

ki sta našim pradedom oznanila božjo Besedo in vzbudila z njo tudi slovensko besedo, — in slovenska beseda umreti ne more in usahiti ne more, dokler je posoda božje Besede —

ki sta Kristus prinesla med nas, da tisoč let že med nami živi: za blagor njim, ki so lačni pravice — za gorje nasčenim, ki so svojo tolažbo že dobili —

da tisoč let že med nami živi, krotek ujetnik, milijonkrat izdan in križan

in med nami živi in ni mogoče mimo njega; svetima bratoma na čast in za spomin Slom-

ška, ki je naše dede Cirila in Metoda častiti učil, ki je s Cirilom in Metodom za cerkevno edinstvo molil.

ki je kakor Ciril in Metod Boga v Slovincih slihal in slovensko v Boga ustanavljal.

Slomšku za spomin, ne le ker je oče slovenske krščanske prosvete — kajti to preveč že vemo —, ampak ker je svet bil;

ne le, ker je slovensko na Staliskem rešil — kajti to preveč že vemo —, ampak ker je svet bil; ne le, ker je začetnik slovenske ljudske knjige — kajti to preveč že vemo —, ampak ker je svet bil;

ker je sto slabih nagajen imel in jih je sprevel v sto ljubečih čednosti;

ne le, kakor da si iz nacionalne objestnosti želimo z njim ambasadorja pri nebeškem prestolu, ampak ker nas goni vera v svetost njegove in s to vero butamo Slovinci pred božji in cerkveni tron.

Slomšku za spomin da bi njegova podoba ne ostala v silnih dvoranah in na veličastnih proslavah, ampak da bi šla z nami v tihe domače kote, da bi se vanjo odločilo brenenje naše po svetosti.

Kajti to je križ naš po svetniku, nas, ki imamo poleg Boga še druge bogove, ki imamo dvojno kmetovodstvo: eno za Boga, drugo za svojo čast, oblast in denar —

kajti bolj od sijajnih bilanc nam je treba svetnikov.

To je križ naš po svetniku, nas, ki s kinom in vinom in teatrom in puhlim branjem posvečujemo nedelje,

kajti bolj ko učenci kaj in umetniki in zviti debaterji so nam potrebni svetniki.

To je križ naš po svetniku, nas, ki smo grehe svoje v farizejski plašč zavili in jih kot čednosti razkazujemo,

kajti bolj od lepih programov in bleščočih besed so nam potrebni svetniki.

To je križ naš po svetniku, nas, ki nas je civilizacija zajela v svoj blazni dir, da od jutra v noč beramo.

kajti bolj od strojev in elektrike in asfaltiranih cest so nam potrebni svetniki.

To je križ naš po svetniku in molitev naša, da bi mogli reči:

Anton Martin Slomšek, sveti Anton Martin Slomšek,

Ti, ki si naše dede modrosti in pravega veselja učil,

Ti, ki si od Celove do Bizelskega našo zemljo s svojimi pastirskimi stopinjami posvetil,

Ti, ki si na zemlji Maribor za svoj dom izbral in ga tako povečal:

bodi patron našega naroda, da bo izpolnjeval svoje božje poslanstvo;

bodi patron naše domovine Jugoslavije, da se bo razvil božji blagoslov na njej!

Danes, ko je 135. letni rojstni dan Antona Martina Slomška, slavimo v njegovem imenu začetek Ciril-Metodovega jubilejnega leta. Z vseh katoliških prižnic Jugoslavije berejo te dai pastirski list naših škofov in s Cirilom in Metodom oznanjajo slavo in čast našega Slomška po Dalmaciji in Crni gori, po Hercegovini in Vojvodini, po Hrvaskem in Južni Srbiji. Tako sveti po njem Ciril-Metodova luč tja nazaj, odkoder je izšla.

Mi pa molimo, da bi v tem jubilejnem letu jel dozorovati sad naše vere

in bi bil svet Anton Martin Slomšek slovenski dar bratom na vzhod, v slovenski posodi utrinek večne luči, da gori na križišču časa in kaže pot domov.

Cerkvena kneza govorita

Mogočen vtis so napravila izvajanja dr. Fr. Sušnika. Povečala ga je še beseda obeh cerkvenih knezov. Skopljanski škof dr. Anton Gnidovec je v globoko občutenih besedah slavil Slomška kot našega verskega voditelja in narodnega buditelja, za žen časti oltarja. Navezal je na te misli sliko delovanja v svoji težavni škofiji ter prošil lavantinske vernike dejanske pomoči in spomina v molitvi. Za njim je izpregovoril lavantinski vladika knezoškof dr. Ivan Tomažič. Povedal je, kako veliko delo se vrši v zatišju, da bi napredovala beatifikacija našega Slomška. Slovenska srca bodo zavrskala v veselju, ko bo prispela iz Rima vesela vest, da je sveti Oče uslišal naše želje in prošnje.

je bil zelo posrečeno izbran in sestavljen. Otvorila jo je godba »Danice« pod taktirko svojega kapelnika Germa, nato so nastopile dedke Slomškove I. dediške mešanske šole s pevskimi točkami pod vodstvom učiteljice Cermetove; pri klavirju je uspel nastop spremljati učiteljica Rozmanova. Slomškove pesmi iz svežih otroških grli, so najlepši doprinos mladine spominu velikega vzgojitelja. — Dve krasni točki je izvajala deca iz zavoda č. šolskih sester: pesni študiji »Nevhita« in »Kresnice« sta pokazali toliko ljubezni in lepote, da sta oduševili vso dvorano. Vrlim sestram moramo res čestitati! Prav tako je tudi vplivala deklaracija, ki jo je izvajala mala gojenka iz samostana. — Mešan zbor »Maribor« je nastopil pod vodstvom dirigenta Janca Ev. Gaspariča z dvema Slomškova pesnikoma ter z znano »Slomškovo kantato«. Absolviral je svojo točko z znano preciznostjo ter zaslužen prejel živo priznanje. Globoko je vplival tudi nastop Ljudskega odra s sliko iz pokristjanjenja Slovencev »Sv. brata Ciril in Metod«, zaključek pa je tvorila mogočna zborna deklaracija Franciškove mladine »Molitve«. Bila je to ena najlepših točk večera.

Povdariti moramo še veliko poštrevanost in zavednost mariborske okolice. Celotno oddaljenega Sv. Benedikta v Slov. gorah je pripeljal tamonjši g. dekan in župnik Fr. Sal. Gomilek poln avobos svojih župljanov. Tudi številni drugi gg. duhovniki so pripeljali iz okolice mnogo ljudi. Mariborska Slomškova proslava je združila mesto in okolico v eni sami misli in želji: da bi se molitve in prošnje Slovencev uresničile ter bi slovenski narod dobil svojega svetnika — Antona — Martina Slomška.

Domači odmevi

Narodni praznik 1. decembra

Ljubljana, 27. nov. AA. Kraljevska banska uprava dravske banovine sporoča:

1. december praznujemo kot državni praznik zedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod žezlom dinastije Karadjordjevičev.

V ta namen bo tega dne ob 10 v tuk. stolnici sv. Nikolaja zahvalno cerkevno opravilo, kjer se bo zapela zahvalna pesem s ustreznimi molitvami.

V pravoslavni kapeli se vrši služba božja istega dne ob 9 v evangelijski cerkvi pa ob 10.

Na vseh državnih uradih, kakor tudi na zgradbah uprav javnopravnega značaja morajo biti razobešene državne zastave, v mestih in trgih pa morajo vsi lastniki zgradb izobesiti drž. zastave.

Istega dne sprejema gospod ban dravske banovine od 11 naprej v banski palači (Bleibwiesov c. 10) poklonitve in čestitke.

Organizacija JRZ

Konferenca v Belgradu

Belgrad, 27. nov. m. Današnji dan je bil v političnem pogledu že bolj živahen. Na raznih krajih so bile konference, na katerih so poročali o političnem stanju. Tako so se dopoldne zbrali v kabinetu kmetijskega ministra dr. Svetozarja Stankovića poslanci donavske banovine, ki so včlanjeni v JRZ in klubu skupščinske večine. Na konferenco je prišel tudi predsednik vlade dr. Stojadinović ter je navzočim poslancem podal najprej poročilo o splošnem političnem stanju, in to predvsem v zvezi z organizacijo stranke Dr. Stojadinović je ob tej priliki poudaril tudi potrebo čim intenzivnejšega dela pri izvedbi organizacije stranke. Zatem so poslanci poročali o razmerah, ki vladajo v njihovih okrajih. Končno je bil sprejet sklep, da se v donavski banovini nemudoma prične z organizacijo JRZ v vseh onih okrajih, kjer doslej krajevni odbori te stranke še niso bili ustanovljeni. V tem pogledu so dobili udeleženci današnje konference potrebna navodila.

Popoldne je bila druga taka konferenca. V predstavljeni vladi so se zbrali poslanci zetske banovine, ki pripadajo klubu JRZ in večini. Tudi tem poslancem je predsednik vlade dr. Stojadinović podal podrobna poročila o notranjem in zunanjem političnem stanju in o dosedanjem izvršenem delu pri organizaciji JRZ. Stojadinović je tudi tem poslancem govoril o potrebi čimprejše organizacije stranke v Crni gori, nakar so bila udeležencem dana potrebna navodila.

Skoro istočasno kakor ta konferenca, je bila tretja konferenca v hotelu »Pariz« na Terazijah, kjer so se zbrali člani bivšega glavnega odbora bivše radikalne stranke. Na tem sestanku se je med drugim razpravljalo tudi o vprašanju kandidatnih list za nocojšnje volitve krajevnega odbora za mesta Belgrad, Zemun in Pančevo.

Slične konference se bodo te dni še ponovile ter se bo delo na končni organizaciji v krajih, kjer ta stranka še ni organizirana, pospešilo.

Belgrad, 27. nov. — Soglasno z deklaracijo je bil za predsednika okrajne org. za Belgrad izvoljen gradbeni minister g. Miloš Bobić, za prvega podpredsednika g. Ivan Miličević, bivši kmet belgrajske občine, za drugega predsednika g. Radomir Spasojević, pek, za tretjega predsednika g. Jeremija Zeleščić, knjigar.

Konferenca JRZ v Dolnji Lendavi. V nedeljo se je v Dolnji Lendavi vršila važna konferenca županov dolnjelendavskega okraja glede organizacije JRZ v tem okraju. Konferenco je sklical bivši nar. poslanec in župnik v p. g. Klek Josip. Na sestanku je dr. Klar podal poročilo o politični situaciji, nato pa se je razvil razgovor o organiziranju JRZ v dolnjelendavskem okraju. Ugotovila se je popolna soglasnost vseh navzočih, tako v pogledu organizacije stranke same, kakor tudi v vseh drugih stvareh. Sklenjeno je bilo, da se bodo krajevni odbori nemudoma konstituirali, nakar se bo v prvih dneh prihodnjega meseca izvolil okrajni strankni odbor. Po tem sestanku sodeč, bo JRZ v dolnjelendavskem okraju do podrobnosti in v popolnem redu v najkrajšem času organizirana.

JRZ v St. Petru pri Mariboru. Ustanovila se je krajevna organizacija JRZ za vso bivšo občino St. Peter. V odboru in župniškem zboru so najodličnejši možje iz župnije. V nedeljo, dne 15. decembra se vrši po rani službi božji v gostilniških prostorih g. Sande političen shod, na katerem govori med drugimi tudi naš bivši poslanec g. Franjo Zehol. Na shod se že sedaj vabi vse poštene in značajne Sentpeterčane.

60 letnica katoliške univerze v Parizu

Pariz, 27. novembra. c. Danes je bila tukaj svečano proslavljena šestdeseta obletnica katoliške univerze v Parizu. Proslavi je predsedoval višolasi rektor univerze, nadškof-kardinal Baudrillac, ki je bil za svoje velike zasluge na polju katoliške znanosti nedavno povišan v kardinala. Proslave v slavnostni dvorani so se udeležili zastopniki francoske vlade in pa najodličnejši predstavniki francoskega javnega življenja. Okoli kardinala Baudrillaca so se na tribuni zbrali obenem vsi kardinali, nadškofje in škofje Francije. Pariška katoliška univerza je v svojih šestdesetih letih obstoja izvršila grotno delo za katoliški preporod Francije. Če se danes francoski katolicizem v svobodi tako lepo razvija, potem je to v veliki meri zasluga tega katoliškega znanstvenega in kulturnega zorišča. Omeniti moramo ob tej priliki, da je doslej že mnogo katoliških Slovencev in Hrvatov študiralo na tej univerzi, pa tudi danes je jubileju katoliške univerze v Parizu prisostvovalo lepo število slovenskih in hrvatskih slušateljev.

V sklad z pogodovanjem

Belgrad, 27. novembra. AA. Ministrski svet je predpisal uredbo o plačilih olajšavah za prispevke, ki jih plačujejo posestniki nedržavnih gozdov v fond za pogodovanje. Pri prodaji na panju ali v lastni režiji izdelanega lesa, plačajo

1% od vrednosti lesa na panju pri skupni površini gozdov od 300 do 500 ha, 1 in pol odstotka od vrednosti lesa na panju pri skupni površini gozdov od 500 do 1000 ha, 2% od vrednosti lesa na panju pri skupni površini gozdov nad 1.000 ha. Prispevek je treba plačati pred početkom sekanja. Les, ki ga uporablja lastnik kot kurivo za lastno gospodinjstvo potrebo ali za svoje nameščenice in gradbeni les za gradnjo in popravilo poslopij in mostov na posestvu kakor tudi les za popravilo prevoznih sredstev in drugih naprav na posestvu ni podvržen plačilu prispevka v fond za pogodovanje.

Uredba o kartelih

Belgrad, 27. nov. m. Trgovinski minister dr. Vrbanić je izdelal spremembe in dopolnila k uredbi o kartelih. Glavna določila nove uredbe so ta, da se bo spremenil koncesijski sistem v sistem registriranja. Nadalje se bo uvedlo kartelno sodišče, ki ga doslej še ni bilo. To sodišče bodo sestavljali trije člani državnega sveta in do 20 članov gospodarskih strokovnjakov. Razsojal bo senat petorice. Po spremembi in dopolnitvi sedanje uredbe o kartelih se spremeni nekoliko tudi nadzorstvo ter odnase stalni komisarjat. Poveda se

Zdravje Tvojih zob ohrani

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Koristna dognanja raziskavani za Loško dolino

Križna jama ponuja vodo

Loška deželica pod Snežnikom, obsežna kraška teras, trpi vsled neugodnih vodnih razmer. Vode ima enkrat preveč, drugi premalo. Zato je najvažnejši njen problem: zadovoljiva ureditev vodnih razmer, odvod škodljive vode in preskrba s potrebno vodo, vodne regulacije in vodovodi.

Vodna zadruga uspešno regulira vodo. Začela je s požirališkom Golobina pri Danah, razširila in poglobila odvodno strugo že do danskega mlina, začela odvajati vodo v okolici Kozarišč in Pudo, otrebila strugo Obrha, deloma s tlako interesentov, deloma z banovinsko podporo. Delo zadruge (načelnik je župan Križ, delovodja Jan. Skrbec) je zgrejeno, zelo posrečeno, pravi blagoslov za loško dolino. Nadaljuje se od časa do časa po možnosti, do popolne izvedbe (regulacije vseh voda). S skromnimi sredstvi dosega velike uspehe, katerih skrivnost je: složno sodelovanje oblasti z ljudstvom, podpore in tlaka, modro in praktično vodstvo. Strojovni svetovalec in nadzornik je Kriški duh (gosp. ing. Kočvar od banske uprave, tehnični oddelki), ki pozna poleg svoje stroke tudi tukajšnji naravo in ljudi. Morda v celi državi ni nikjer drugje pri javnih delih tako idealnega sodelovanja vseh činiteljev, kakor tukaj in zato tudi ne tako velikih uspehov ob tako malih sredstvih!

Za preskrbo s potrebno vodo je potrebnih več vodovodov. Vas Vrh ga ima že od deželne odbora izpred vojne. Vas Jezero ga je dobila od države po požaru v zadnjih letih. Mnoge hiše imajo vodjake (kapnice). Večina ljudi pa mora voziti vodo iz potoka, živino gonijo k potoku ali k

lječa na pomanjkljivih raziskavah, da voda v Križni jami vsled prenatrške lege in globine za vodovod v loški dolini ni uporabljiva, so zmotna; višinska lega dna vodnega rova je 617 m (nadmorske višine), 50 m pod zemeljsko površino krita jama ban, cesto nad Podložem (kranec pod Grajsko cesto), najkrajši vodoravni predor iz površine do dna vodnega rova v jami bi bil dolg le 850 m (nad Podložem), voda je zdrava, čista, ima 7° R, vodna masa meri najmanj 10 milijonov litrov (najbrže celo 2 ali 3 krat toliko v stranskih rovih, ki z glavnim komunicirajo pod gladino vode) v največji suši in se skoro nič ne zniža v suši, ker ne odteka in se hlapovi (zunanjí topli zrak v mrzli jami) zgoščajo na obširnih stenah jame v vodne kaplje.

Višina krajev v loški dolini se giblje med 570 m in 588 m (Podgora), župna cerkev Stari trg 585 m, mesto Lož 593 m, Vrhnika, Viševak 584 m, Višinska razlika je povprečno 40 m, najbolj oddaljene Podgore še 29 m, torej zadostna za vodovod cele doline. Vodna masa bi zadostovala za 4 krat večji kraj. Glavna rezervar je že narejen — v naravi, v jami.

Brat ustrelil sestro

Sv. Križ pri Litiji, 27. novembra.

V Kropelju, občina Mirna, se je v nedeljo (24. t. m.) dogodila v Zupančičevi družini strašna nesreča. Starejša hčerka Rozalija omož. Bizjak, ki je že nekaj let omožena na Cirkniku, je šla, kakor po navadi, v nedeljo dopoldne z možem k dopoldanski službi božji k Sv. Križu pri Litiji. Iz cerkve grede sta se z možem ustavila na ženinem domu v Kropelju. Ob njunem prihodu se je zbrala vsa Zupančičeva družina. Mirno so se pogovarjali o domačih zadevah, nato pa so Zupančičevi povabili sestro in njenega moža na kosilo. Ko so pokosili, so še malo posedeli. Naenkrat je prišel na dvorišče kragulj nad kokoši, ki so za-

Na podlagi teh ugotovitev bo treba izdelati nov načrt vodovoda in proračun. Pristojni ban, uradi ta problem že poznajo in so mu naklonjeni, gosp. ban se je že leta 1927-28 kot oblastni predsednik uspešno trudil za začetek vodovodne akcije, državna uprava (zlasti vojaški krogi) ima v načrtu javnih del na enem prvih mest preskrbo z vodo. Treba le še pravega razumevanja med občani za važnost in koristnost vodovoda, ki daleč presega vrednost vseh davkov, ki bi odpadle na občine. Saj bi svojih prispevkov ne plačali kar naenkrat, ampak v 20. letih ali še več, v malih obrokih, deloma pa odslužili s tlako. Ves denar (razen za cevi, katere pa da država po nizki ceni) bi ostal v dolini. Ne bi bilo treba več voziti vode poleti, ko je največ dela, ne bi se bilo več bati tifusa, imeli bi s čim gasiti požare; začel bi se tujski promet, dana bi bila možnost idealnega kopališča, lahko bi škropili vrtove, instalirali kopalnice itd. Kdor te koristi razume, kdor upošteva možnost razdelitve stroškov na dolgo dobo let in podpore oblasti, naj to razloži drugim, ki bi se morda iz neumevanja protivili napravi vodovoda. Saj moramo misliti tudi na ban, elektriko, vendar ne pred vodovodom! Z združenimi močmi, pod modrim vodstvom, s pomočjo oblasti, bomo mogli v teku let polagoma vse narediti, kar potrebujemo.

Križna jama, dozdaj obdana s skrivnostjo romantike, nam ponuja kruha in vode. Nimamo obogajega dosti, ne bomo se branili!

J. H.

60 letnica dr. V. Girse češkoslovaškega poslanika na našem dvoru

Danes praznuje 60 letnico življenja češkoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Vaclav Girsa. Rodil se je 28. novembra 1875 v današnji ukrajinski Voliniji ter je tudi v Rusiji končal medicinsko študijo. Pred vojno je bil šef kirurškega oddelka bolnišnice v Kijevu. Politično je pričel delovati v svetovni vojni, kjer se je udeležil težke češke legijonarke revolucije ter je bil l. 1917 celo predsednik Zveze češkoslovaških društev v Rusiji ter član Češkega narodnega sveta istotam. Pozneje je bil odbornik Češkoslovaškega narodnega sveta v Vladivostoku ter je vodil povratek čeških legijonarjev v Evropo. — Po vrnitvi na Češko je vršil važne zunanje politične funkcije v ministru ter je bil celo namestnik ministra dr. Beneša. Znano je njegovo zanimanje za slovanstvo ter je z njegovim imenom zvezana ustanovitev Slovanskega inštituta ter Slovanske knjižnice v Pragi. Pozneje je bil zastopnik češke vlade v Varšavi, od koder je bil letos poslan v Jugoslavijo, kjer zavzema odlično mesto med našimi diplomati. Gospodu poslaniku želimo, da bi bilo njegovo delovanje med nami kronano s čim večjim uspehom ter mu kot predstavniku naše najzvestejše zaveznice iskreno čestitamo!

Brez sledu izginil

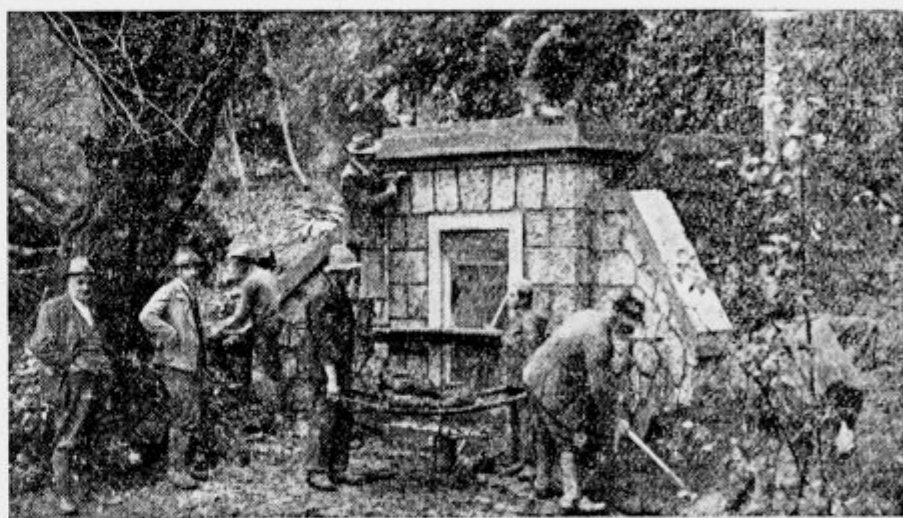
V Litiji že od nedelje pogrešajo predilniškega mojstra Janežiča

Litija, 27. novembra.

V nedeljo zvečer je predilniški mojster Ivan Janežič, star 50 let, v družbi znancev sedel v gostilni pri Fortuni. Ura je bila že 12, ko je g. Janežič zapustil gostilno. Šel je sam proti domu na Stavbah. Od takrat naprej je izginila vsaka sled za njim. Orožniška postaja v Litiji je takoj zaslišala vse osebe, ki so bile v gostilni skupaj z Janežičem. Gostilničar g. Maks Lajovic je izjavil, da je bil Janežič dobre volje, dajal je tudi za pijačo, nakar je zapustil njegovo gostilno. Pri sebi je imel okoli 200 Din gotovine. Ugotovljeno je, da je iz gostilne odšel Janežič čisto sam, brez kakšnega spremstva. Orožniki v Litiji so bili tudi že obveščeni, da Janežič ni pri sestri v Trnovem, dalje da ni bil v njegovem rojstnem kraju Medvedje selo pri Trebnjem kakor tudi ne pri hčeri v Mariboru. Iz vsega sledi, da se je Janežiču morala dogoditi nesreča, da je morda domov grede zašel v

Savo, ki je te dni precej narasla, in da ga je voda odnesla. — Janežič je bil zelo vesten predilniški mojster, priljubljen ne samo pri delavstvu, ampak tudi pri ravnatelstvu. — Pred leti je bil sličen slučaj, ko je predilniški delavec Mlakar na podoban način izginil od doma ter so njegovo truplo neke pri Brezicah izvele iz Save. — Vsekakor pa o kakem roparskem napadu in uboju v tem primeru ne more biti govora. Splošno se domneva, da je Janežiča zaneslo k Savi, kjer je utonil.

Otoče dobile moderen vodovod

Zbiralnik

Preteklo nedeljo so na Otočah ob veliki udeležbi domačinov in bližnje okolice blagoslovili novi vodovod. Ta dan je bil za Otočane zelo pomemben, saj so dobili moderen vodovod in z njim dobro pitno vodo.

V ta vodovod je vložena veliko delo, materiala in denarja domačinov. Vsa pripravljala dela je vodil odbor, ki so ga sestavljali: Markelj Ivan, p. d. »Cilinge«, Pogacnik Franc, p. d. »Štvar« in Kotnik Jože, upok. želez. Ti trije so imeli največ skrbi, potov, dela in zaslug, da se je vodovod tako srečno dokončal, poleg teh je sodelovala posestnica Dežman Marija, p. d. »Kocjanka«, ki je z veseljem pomagala pri raznih vožnjah materiala in je kljub hudi zimi vztrajala pri težkem delu. Tudi vsi ostali so vsak po svojih močeh sodelovali. Delo je bilo težko, posebno ob deževju, ko se je vse zasipalo vsled premikajočega se terena. Bilo je tudi nekaj dvomljivcev, ki so se po zimi za pečjo gredli in se smejali drugim, ki so donášali material, češ, saj tako ne bo nič iz tega.

S skupnim delom so premagali vse težave, danes lahko s ponosom gledajo moderen vodovod z zdravo pitno vodo, ki bo vsi vsi služil ob vseh potrebah. Tudi za postajo Otoče bo važen ta vodovod, ako ga železniska uprava napelje, saj je postaja Otoče v poletnem času ena najbolj prometnih, ki že davno potrebuje sveže, zdrave vode.

Zanimivo pri tej gradnji vodovoda je, da si zanj lasti največ zaslug domačin, ki je za ta vodovod najmanj naredil in stal hladno ob strani.

Posebno hvaležnost pa izražajo Otočanci kr. banski upravi za donarno pomoč Hi-

gijskemu zavodu za vse načrte, strokovno-tehnično vodstvo, in pa cevi in drugo.

Otočanci so pa lahko veseli, da so v teh težkih časih dokončali potreben vodovod in s tem rešili važno gospodarsko zadevo. Vodovod je prevzela v oskrbo »Vodovodna za druga na Otočah«.

Rezervar

Blagoslovitve se je udeležil kot zastopnik kr. banske uprave okr. načelnik dr. Vrečar iz Radovljice. Po blagoslovitvi so Otočanci priredili za povabljen skupno kosilo in končali ta dan kot domač praznik z domačo veselico.

Slika človeške bede

Ljubljana, 27. novembra.

Kdor hoče videti, kakšna je človeška beda, naj stopi doli v Moste, kjer bo videl tole sliko: Poleg prejšnje ubožnice, ki je sedaj spremenjena v lepo moderno meščansko šolo, je ob zid neke hiše priložen nekaj desk, pod katerimi se neka mesecev prebiva uboga družina brezposelnega Antona Derglina. Vincencijeva konferenca in drugi dobri ljudje oskrbujejo nesrečno mater in otroke, da ne umro od lakote, toda pri najboljši volji ji ne morejo pripomoči, da bi jih kdo sprejel pod streho. — Doslej vsaj so bila zaman vsa prizadevanja.

V prejšnji ubožnici je poprej prebivalo več revnih družin, katere pa so morali deložirati, ko so preurejeno poslopje odprli za meščansko šolo. Druge družine so pač dobile svojo streho, Derglinovih pa niso nikamor sprejeli, čeprav so uboga žena in otroci čisto nedežni pri svoji nesreči.

Ko je deževalo, je lilo v njihovo utico, ki je slabša ko pasja koliba. Sedaj pa vse stresa mraz. Na sliki, ki je bila posneta 26. t. m., vidimo ubogo mater z 1 letno hčerko Marijo v naročju. Tri leta stara Milena pa stoji zraven matere. 5 letna Pavla in 5 letna Ivana ležita v kolibi, ker sta od mraza vsi prehlajeni; 11 letni Jože pa je v šoli, kjer se vsaj pogreje. Najstarejšega, Toneta, ki ima 14 let in se uči pri nekem mojstru, so te dni vzeli k sebi dobri ljudje. Najmlajši pa še ni rojen. Kaj bo, če zaloti mater dogodek v takem stanju. Ze sedaj je reva od prehlada vsa otekla. Danes (27. t. m.) je morala vsa družina prebiti v postelji, ker ne prenaša več mraza na prostem. Če merodajni činitelji kmalu ne spravijo nesrečne matere in otrok pod streho, jih bodo morali oddati v bolnišnico, ker bodo vsi nevarno oboleli.

Usmilite se vsaj žene in otrok! Tako slika človeške bede je sramota za vse druge ljudi!

Drobne novice

Koledar

Četrtek, 28. novembra: Gregorij III., papež; Jakob iz Marke, spoznavalec.

Osebnosti

Imenovanja v banovinski službi. Dr. Josip Slapar, do sedaj zdravnik-volonter v državni bolnišnici za ženske bolezni v Ljubljani, je imenovan za uradniškega pripravnika-honorarnega zdravnika v banovinski bolnišnici v Slovenjgradcu. Dr. Leopold Potokar, zdravnik-volonter v splošni bolnišnici v Ljubljani, je imenovan za uradniškega pripravnika-honorarnega zdravnika v banovinski bolnišnici v Celju. Franc Stiglic, uradniški pripravnik 10. položajne skupine je imenovan za uradniški v isti skupini z nameščenjem v Kranju. Za služitelja pri okrajnem glavarstvu v Celju je imenovan Martin Mlakar.

Iz vojaške službe. Odrejeni so na službo v štab 1. pionirskega polka inž. kap. II. razr. Vladimir Črtenjak; na službo v personalni odsek štaba inženjerske stroke inž. podporočnik Andrej Modrič; na službo v splošni odsek štaba inženjerske stroke inž. kap. II. razr. Marko Petrič; na službo v pomorsko-tehnični oddelk mornariškega poveljstva poročnik bojnega broda II. razr. Anton Razinger; na službo v minersko poveljstvo poročnik fregate Velimir Zitner in poročnik korvete Rudolf Ribar in Nikolaj Tomaseo; na službo na kr. torpedovko »T 1« poročnik fregate Slavko Kirhmajer.

Poročil se je preteklo nedeljo v župni cerkvi na Šteti v Kamniku g. Lovro Horvat ml., industrijski uradnik v Ljubljani, z gđ. Mico Pirc, uradnico v Radomljah. Novoporočencema želimo obilo sreče.

POZOR! POZOR!

Izš'o je:

Dr. Mih. Opeka
DROBCI

62 petminutnih govorov

Naroča se v
JUGOSLOVANSKI KNJIGARNI

Cena Din 24.— in poštnina

Izjava. Ker sta časopisa »Grazer Tagespost« in »Volksblatt« iz Gradaec prinesla ob priliki blagoslovitve skupne grobnice slovenskih vojakov v Judenburgu poročila, da je bila poslana takrat neka brzojavka Habsburgu Otonu, izjavlja podpisani odbor, da ni bil v okviru navedene proslave poslan nobeden tak pozdrav, posebno pa ne navedenemu Habsburgu Otonu. O tej brzojavki je naša slovenska delegacija, ki je nastopala v Judenburgu kot predstavništvo Slovencev in Jugoslovancev, zvedela šele iz zgoraj navedenih listov. Če je bila kaka brzojavka dejansko poslana, nimajo slovenski udeleženci nobene zveze z njo in jo seveda odločno odklanjajo, ker nimajo in ne morejo imeti s Habsburgom Otonom prav nobenega posla. — V Ljubljani, dne 26. novembra 1935. — Odbor za postavitev spomenika judenburškim slovenskim vojakom.

Naši izseljenci bodo slišali pozdrave svojih bratov, očetov in mater v nedeljo, dne 1. decembra po 23. uri. Radiofonska oddajna postaja v Ljubljani bo omogočila to stvar na ta način, da bodo lahko dotični, ki bodo želeli pozdraviti svoje v tujini, stopili v tem času pred mikrofona naše kavarice in naslovili nanje nekaj besed. Pozdravi bodo morali biti kratki in ne bodo smeli vsebovati oblike kakršnega koli poročanja. Vsa besedila, ki bi prišla v poštev, je treba predložiti vodstvu postaje v pregled najkasneje do petka, 29. t. m. zvečer. Pristojbina za kritje tehniških stroškov znaša Din 10. V izjemnih slučajih pa se bo na posebno prošnjo dovolila tudi brezplačna objava, če bo za to dovolj tehniških razlogov. Kdor bi ob 23. zvečer ne mogel priti osebno pred mikrofona, ta naj se zgleda pred tem časom v studiju, kjer se bo njegov pozdrav posnel na ploščo. Snemanje na ploščo stroškov ne bo zvišalo. Na to izredno prireditev opozarjamo vse naše izseljence širom sveta, ki naj se 1. decembra ob 22. polnočestvilo zberejo okrog radijskih aparatov in poslušajo oddajo, ki bo namenjena izključno njim. Studijo radiofonske oddajne postaje, od koder se bo ta oddaja vršila, se nahaja na Bleiweisovi cesti 54 v Ljubljani.

Gasilska zajednica dravske banovine naroča po odredbi Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije vsem gasilskim četam, odnosno župam, da se na spominski dan našega osvobodjenja in zedinjenja dne 1. decembra udeležijo polnočestvilo ali vsaj po svojih odborih cerkvenih svečanosti in morebitnih drugih prireditvah v počastitev tega narodnega praznika.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

Šentjanska železnica zagotovljena. Med glavnimi deli, ki jih pričakuje Slovenija od države, je nedvomno zgradba železnice št. Janž-Sevnica, sorazmerno kratke, a važne proge, ker bi se z njo združil ves sistem železnice na bvišem Spodnjem Štajerskem ter Dolenjskem, kar bi omogočilo boljšo zvezo Maribora s Sušakom, na drugi strani pa bi pridobila tudi Ljubljana, ker bi poleg proge Zagreb-Zidani most, imela na razpolago še drugo progo čez Sevnico št. Janž in Trebnje. Gradnja proge je bila letos razpisana, nastale pa so razne ovire, čeprav jo je pravilno združila ljubljanska tvrdka inž. Dukič. Kot interesi so se se namreč oglašile še druge tvrdke, zlasti iz Belgrada in inozemske. Družba je bila sicer pravilno razpisana, niso pa bili v natečaju točno označeni pogoji, katere vrste kamen se mora uporabljati pri gradnji težjih terenskih premostitev, zlasti pri gradnji predorov. Zaradi teh ovir sta prejšnji teden odstopala v Belgrad zastopnika tvrdke Dukič to je inž. Dukič sam in inž. Alföld, katerima se je posrečilo doseči z generalno železniško direktorjo sporazum, tako da je bila medsebojna pogodba podpisana ter bo tvrdka Dukič ob prvi ugodni vremenski priliki pričela z delom. Oba zastopnika ljubljanske tvrdke sta zavrnila, da v Belgradu ter obravnavata s pristojnimi čini-telji še druga važna vprašanja.

50-letnica narodne šole Reka nad Laškim. V nedeljo, 1. decembra, proslavi narodna šola na Reki 50-letnico svojega obstoja. Do leta 1885. so hodili otroci iz teh krajev v 7 km oddaljene šole v Laškem, Sv. Rupertu in Sv. Lenartu. Mnogo pa jih sploh ni obiskovalo nobene šole. Zato je po dolgotrajnem prošnjarenju c. kr. namestništvo v Gradcu le dovolilo ustanovitve enorazredne šole pri Sv. Petru nad Laškim. Otvorjena je bila jeseni 1885. in je bil prvi učitelj na tej šoli g. Ignac Zupan, ki živi kot upokojen nadučitelj v Brezicah. Leta 1888. mu je sledil učitelj Jernej Troha, ki je učil na Reki celih 16 let in je za njegovega učiteljevanja bilo 1902. zgrajeno sedanje šolsko poslopje z dvema razredoma. Jubilejna proslava se vrši v nedeljo 1. decembra t. l. ob 2. popoldne s slavnostnim govorom šolskega upravitelja J. Velkaverha, recitacijami in petjem učencev ter se zaključuje z obdarovanjem vseh, večinoma siromašnih učencev, ki doslej še niso bili nikoli deležni nobene podpore.

Nesreče. 12letni Marijan Podvornič, sin kemika v Mostah, Vodnikova ulica 34, je doma na hodniku padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. — S peči je padla 4letna Kristina Fink, hčerka delavca, v Spodnji Slivnici, občina Grosuplje, in si zlomila levo roko. — Zelo težko se je poškodoval na glavi in na desni roki 12letni poljski diinar Jože Pucelj iz Desete vasi pri Žužemberku. — Zrtev dela je postal tudi 28letni Janez Zgajnar iz Skarucne, občina Vodice. Težek sod mu je pritisnil desno roko in mu jo zlomil v zapestju. — 32letnega Alojzija Počrvino, delavca v Ljubljani, Zaloška cesta 10, pa je nekdo sunil z nožem v levo roko. Vsi poškodovanci so se morali zateči v ljubljansko bolnišnico.

Lažimedicinec obsojen na 8 mesecev. K večrajšji notici pod tem naslovom pripominjamo, da zobotehnik Ferdinand Švele ni nikdar bil pred poroto. Kar se pa tiče sedanje afeze, bo o tem končno odločilo apelacijsko sodišče, ker je vložena revizija.

Služba banovinskega cestarja. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 51. zakona o banski upravi v območju okrajnega cestnega odbora Maribor službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer na še neuvrščeni banovinski cesti Osek-Sv. Benedikt-Gornja Radgona v odseku Sv. Benedikt-Ihova (okrajna meja). Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbi o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolokovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolokovanimi prilogami (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško spričevalo, navrstveno spričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljublja, evnetelna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 20. decembra 1935 pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru.

Pri bolezni žolča

poraba naravne

Franz-Josefove

grenke vode urejuje delovanje črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. br. 14485, 25. V. 35.

Ne pozabite na III. Putnikov izlet na Dunaj s posebnim vlakom, v času od 14. do 19. decembra. Odhod iz Ljubljane gl. kolodvor je 14. decembra ob 18.16, ter imajo izletniki iz Slovenije svoj vagon na razpolago že iz Ljubljane. V nedeljo 15. decembra je ogled mesta, cesarskega gradu, Schönbrunn, španske jahalne šole, v ponedeljek ogled starega Dunaja, muzeja in drugih znamenitosti, vse pod strokovnim vodstvom. V torek so razni izleti v okolico Dunaja. V sredo 18. decembra povratek po kosilu preko Grada. Za nabavo potnega lista ni potrebno, da se predloži policijski oblastem potrdila o plačanih davkih. Avstrijski vizum je brezplačen. Zahtevajte programe pri »Putniku« v Ljubljani, ki sprejema prijave do 2. decembra 1935.

Liubliana

Državni praznik Zedinjenja. Kr. banska uprava dravske banovine sporoča: »1. decembra praznujemo kot državni praznik zedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod žezlom dinastije Karadorđević. V ta namen bo tega dne ob 10 uri v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja zahvalno cerkevno opravilo, kjer se bo zapela zahvalna pesem z ustrezajočimi molitvami. V pravoslavni kapeli se vrši služba božja istega dne ob 9 uri, v evangelijski cerkvi pa ob 10 uri. Na vseb državnih uradih kakor tudi na zgradbah uprav javno-pravnega značaja morajo biti razobešene državne zastave, v mestih in trgih pa morajo vsi lastniki zgradb izobesiti državne zastave. Istega dne sprejema gospod ban dravske banovine od 11 ure dalje v banski palači (Bleiweisova cesta 10) poklonitve in čestitke.

V nedeljo zvečer na časnikarski koncert

V nabiralnih dneh 30. novembra in 1. decembra t. l. ko bodo prodajali mestni uradniki, uslužbenci in delavci kupone po Din 1. in 10. darujete lahko tudi v naravi: stare obleke, obutev, perilo, odeje, zruhe, živila itd. Kdor želi kaj darovati, naj naznanja nabiralca, kaj misli darovati in kedar ter kam naj se pride po darovani predmet, da bo mestni socialni politični urad lahko po nabiralnih dneh poslal slugo po darovane predmete. Prosimo občinstvo, da že sedaj malo premisli, kaj bi lahko darovalo in pogrešalo, da lahko nabiralci takoj povedo, kaj bodo darovali. Pri vsaki premožnejši in večji rodbini se vedno dobi nekaj, kar se lahko pogreša, kar pa bo revnim rodbinam prišlo zelo v korist.

Trgovci v Ljubljani g. Karel Bolaffio ni v nobenem sorodstvenem razmerju niti v kakršni koli zvezi z lastnikom menjalnice v Trstu g. Bolaffio, ki je bil omenjen v večrajšji »Slovenec« v članku na drugi strani pod naslovom »Kako delujejo sankcije v Trstu.

Pri Bobenčku zopet vsak petek pole-

OBLEKA PO MERI IMA MNOGE PREDNOSTI

A naš štof in Vaš dober krojač Vas ne bodeta stala dosti več od konfekcije.

Cene naših štofov so od 80.— do 180.— dinarjev.

INDUSTRIJA VOLNENIH TKANIN

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.

Paraćin

Časnikarski koncert v proslavo narodnega praznika 1. decembra otvorila Orkestralno društvo Glasbene Matice in orkester državnega konservatorija pod vodstvom skladatelja prof. L. M. Škerjanca z državno himno, kateri bo sledila »Srbkinja«, predigra za veliki orkester. Potem nastopi naša priljubljena operna pevka ga. Zlata Gjurgjenac, za njo pa mladinski pevski zbor »Jadranski stražarji« pod vodstvom učitelja M. Jovana iz St. Vida nad Ljubljano. Po odmoru nastopi najprej pevski zbor Glasbene Matice, ki nam zapoje pod vodstvom dirigenta opere g. M. Polića belokranjsko narodno »Svatske pesmi« in Davorin Jenkovo »Bogu i rodu«. Za Glasbeno Matico nastopijo mali harmonikarji iz Ljubljane pod vodstvom prof. Pavla Rancigaja. Nato nam zapoje operni pevec Tone Petrovič prolog iz opere »Gospodstveni sen« in »Večerno pesem«, narodno iz Zepičeve zbirke. Koncert zaključijo mešani zbor pevskega društva Glasbene Matice spremljevanjem orkestra. Zaigra nam zbor ciganov iz spevoigrice »Vračarac«. Spored je torej izredno bogat, skrbno izbran in sestavljen tako, da bo zadovoljil vso veliko množico prijateljev novinarskega stanu, ki bodo v nedeljo napolnili dvorano na Taboru. Občinstvo pozovemo opozarjamo, da so vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu, ki bo tudi v nedeljo ves dan odprta. Tiste, ki so se namenili na novinarski koncert iz ljubljanske okolice in oddaljenih krajih od koder imajo avtobusno zvezo, opozarjamo, naj si pravčasno rezervirajo ali preskrbe vstopnice, da ne ostanejo brez njih.

KINO UNION
TEL. 22-21

Danes:

Poznate »Cvrčka za pečlo«?
Se očarljivejši, še lepše je drugo
Dienosno delo

Mala Dorrit

ki jo v tem našem filmu igra **ANNY ONDRA**
Predprodaja vstopnik od 11—12.30 in od 15 ure dalje

Miklavžev večer v Rokodelskem domu. Igralci Rokodelskega odra prirede v četrtek, 5. decembra, Miklavžev večer z bogatim sporedom, in sicer ob 5. popoldne za otroke s kratko igrico in obdarovanjem ob 8. zvečer pa za odrasle z zabavnim programom. Za zabavo in obdaritev odraslih bo poskrbel znani naš komik in vsakoletni unionski Laketbrada. Sprejemanje daril za obe prireditvi je v sredo in četrtek, to je 4. in 5. decembra, v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, pritrileže, desno. Vse naše občinstvo, ki se s tolikim zanimanjem udeležuje prireditev v Rokodelskem domu, naj se gotovo zgleda tudi ob Miklavževem večeru.

Ne surovo in žaljivo odklanjati kuponov, ki jih bodo dne 30. novembra in 1. decembra t. l. nudili v nakup mestni uradniki in drugi uslužbenci v prid brezposelnim in drugim ubogim. Nabiralke in nabiralci so se prostovoljno javili za to več ali manj prijetno delo. Zasluzijo torej priznanje, ne pa da bi za to svojo poštenost bili izpostavljeni neumestnim opazkam ali celo surovim žalitvam. Nabiralcem je naročeno, naj vsakega poznanega žaljivca naznanijo uradu, da ga bo javno ožigosal.

Pravda nerojenih je naslov petkovemu predavanju dr. Antona Breclja, ki se vrši v okviru rednih prosvetnih večerov v unionski verandni dvorani Vprašanje, zapadeno v naslov predavanja, je bistvene važnosti za nas Slovence iz vseh razlogov. O tem je »Slovenec« že obširno poročal. Petkov prosvetni večer bo ne le važen, marveč prav tako tudi zanimiv. Vstopnina znaša: sedeži Din 3, stoječa Din 2, za dijakke Din 1.

Če hočeš vesel, čvrst in zadovoljen biti, moraš vedno NAŠ ČAJ — piti!

Predavanje za nameščence, člane in članice Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščenцев Slovenije, bo imel v petek, 29. novembra 1935, ob 8 uri zvečer, v dvorani Pokojninskega zavoda (Gajeva ulica, pritrileže) gosp. dr. France Debevec. Naslov predavanja je: Človek-duh v materiji. Dalje je na dnevnem redu poročilo tov. Martelanca Ivana: Ob stoletnici TBPD, nato slede družstvena poročila. Vse članstvo iskreno vabljenno.

Najlepše darilo za Miklavža je zbornik »Slovenska fotografija« Dobi se v knjigarnah in pri Foto klubu — Spedičija »Grom« Kolodvorska 41.

Modno revijo mora vsak videti, kdor se želi poceni in okusno obleči. Otvoritev v soboto ob pol 9 v Trgovskem domu.

Moderno pletenice, bluze, razno zimsko in svilen perilo, Vam nudi v krasni izbiri in solidni ceni tvrdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Za božično dabo priporočamo cerkvenim zborom:

Adamič K.: Dan žari o polnoči, 12 božičnih pesmi za mešani zbor, 24 Din. — Foerster A.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor, 12 Din; Cantica Sacra III. del, za moški zbor, 30 Din. — Hladnik Ig.: Božična slavonspeva za solo, zbor in orgle, 12 Din; Božične pred- in poligre za orgle, 10 Din. Premr St.: Slava Bogu na višavi, Deset božičnih pesmi za mešani zbor, 24 Din; Le spi in 0 ve le sene jaslice, Dva božična naprava za solo, zbor in orgle, 3 Din. Cerkevni moški zbori, Zbirka raznih pesmi za vse cerkvene dobe, 40 Din. — Sattner-Premr: Dve božičnici, Dvoglasna ženska zbor a klavirjem ali harmonijem, 10 Din. — Sattner P. H.: Božičnice, šest božičnih pesmi za solo, zbor in orgle, Partitura 20 Din, glasovi po 4 Din. — Sieherl Jos.: Pastire iz španja, 16 božičnih pesmi naših starejših skladateljev za mešani zbor, Partitura 36 Din, glasovi po 6 Din. — Sieherl L. Premr St.: Pridite moliti Jezusa, 17 božičnih pesmi naših starejših skladateljev za mešani zbor, Partitura 30 Din, glasovi po 6 Din. — Te skladbe se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Maribor

Praznik zedinjenja. V nedeljo dne 1. decembra je državni praznik zedinjenja. Svečana proslava tega dne se bo izvršila v stolnici. Ob 10 bo vhod prevzvišenega nadpastirja, nato pontifikalna sv. maša, kateri sledi zahvalna pesem s molitvijo za našega kralja.

Bože pravdes v slovenskem jeziku. Za zaključek koncerta, ki ga je Jenku v spomin pridelila ipavčeva pevka župa v Mariboru dne 20. novembra v nar. gledališču, so združeni mešani zbori zapeli pod svojim vodstvom himno »Bože pravdes v slovenskem jeziku«. Dve doslej objavljene recenziji tega koncerta ugotavljata to dejstvo. Pisec prve kritike pravi, da »bi smiselno vsekakor bolj odgovarjalo, če bi uporabili arbsko-hrvatske besedilo, na katero je Jenko himno uglasbil«. Drugi recenzent pa prizna, da »je nerazumljivo, zakaj se himna ni izvajala v arbsko-hrvatskem besedilu«. Ne bom pojasnjeval, čemu sem zagrešil to »napako«. Pač pa priznavam, da je tudi meni nekaj nerazumljivega; namreč to, kako more biti komu nerazumljivo, da se pesem, ki zavzema mesto državne himne, poje v slovenskem narodnem jeziku — z besedilom, ki ga je odobrilo kot pristojna oblast poverjeništvu za uk in bogocastje v Ljubljani z odlokom od 3. decembra 1920 št. 5684. — Janez Ev. Gašparič.

Shod JRZ. Drevi ob 7 bo, kakor je bilo že javljeno, shod jugoslov radikalne zajednice v dvorani na Aleksandrovi cesti št. 6. Govorijo: podžupan Franjo Zebot o političnem položaju, ravnatelj Hrastelj o občinskem gospodarstvu in Wurzinger o železničarskih zadevah. Pridite vsi člani v čim večjem številu.

Mohorjeve knjige za naročnike stolne župnije so prispale ter se dobijo v župnijskem uradu. Poština znaša Din 2. Kdor količkaj more, naj naroči obenem še knjige za drugo leto, da pozneje ne pozabi ali zamudi Pet knjig — 20 Din!

Manifestacijsko zborovanje obrtnikov. Krajevni delavni odbor za prireditev Obrtniškega tedna v Mariboru pripravlja v nedeljo dne 1. decembra ob pol 10 v Gambrovi dvorani veliko manifestacijsko zborovanje. V soboto dne 7. decembra bo istotam družabni večer ob 20.

127 Kokaki. V nedeljo dne 1. decembra ob 13 v dvorani Sarnice sprejemanje novih članov. Odborniki bodo pridelili — Tajnik.

Služba božja v železniški koloniji. V šolski sobi otroškega vrtca šolskih sester v železni koloniji na Frankopanski cesti se vrši že od 1. novembra vsako nedeljo in praznik služba božja. Po treh tednih je postala ena sama maša premalo ter se bosta odlej vršili vsako nedeljo in praznik po dve. Cerkevno opravilo še prav posebno povzdigne mladinski pevski zbor, ki ga spretno vodi gospodična Marjeta Karba. S 1. decembrom se bo maševalo že na novi oltarni menzi, ki jo je napravila ter les za menzo darovala firma Zelenka. Službe božje se vrše ob delavnikih ob trideletni na 7, ob nedeljah in praznikih pa ob 8 in pol 10.

Žetev smrti. Na Aleksandrovi cesti 36 je umrla v visoki starosti 78 let soproga železniškega sprevodnika v p. Cecilija Skrobar. V bolnišnici je umrl 50 letni posestnik Kodrič Franc iz Poljčan. Naj počiva v miru.

Svitanje pri františkanih. V adventnem času bodo v frančiškanski baziliki vsako jutro ob 5 in ob 6 svitanje.

Banovinska gostilničarska šola se je ustanovila v Ljubljani. Združenje gostilničarjev v Mariboru opozarja svoje člane na to novo ustanovo ter bo razposlalo vsem podrobne prospekte.

Strokovnjak za »Javno kuhinjo«. Po odredbi banske uprave mora prevzeti vodstvo Javne kuhinje v Mariboru poslovodja-strokovnjak s koncesijo. Za mesto, ki sicer ni razpisano, vlada precejšnje zanimanje.

Hotel se bo oddal. Pokojninski zavod, ki je lastnik hotela Mariborski dvor, bo po preureditvah, ki so se vršile, razpisal oddajo hotela v najem.

Rok za vložitve davčnih prijav za zgradarino za leto 1936, je podaljšan do konca novembra 1935.

Celje

Praznovanje 1. decembra. 1. december se bo praznoval na slovesen način kot državni praznik zedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vse hišne posestnike opozarjamo, da morajo biti na ta dan vsa poslopja okrašena samo z državnimi zastavami (čl. 29. zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine in § 9. zakona o praznikih) Mestno poglavarstvo Celje, predsednik Mihelčič, s. r.

Sadovi napredne vzgoje se že kažejo. Naši notici o razmerah med pohorsko gimnazijsko mladino so zadele v živo. Prišli smo že celo tako daleč, da mlečnozoba mladina razpravlja med seboj, kako bo razbila »Slovenca«. Nič se ne čudimo, če imajo že vedno toliko korajže, ko so pa edino privilegirano dijaško društvo na celjski gimnaziji. Včeraj nekaj minut pred 12. se je pripodilo kakih 5 do 7 dijakov v našo podružnico. Njihovo vedenje ne dela časti ne njim, ne dijakom. Dvoglasi ženska zbor a klavirjem ali harmonijem, 10 Din. — Sattner-Premr: Dve božičnici, Dvoglasna ženska zbor a klavirjem ali harmonijem, 10 Din. — Sattner P. H.: Božičnice, šest božičnih pesmi za solo, zbor in orgle, Partitura 20 Din, glasovi po 4 Din. — Sieherl Jos.: Pastire iz španja, 16 božičnih pesmi naših starejših skladateljev za mešani zbor, Partitura 36 Din, glasovi po 6 Din. — Sieherl L. Premr St.: Pridite moliti Jezusa, 17 božičnih pesmi naših starejših skladateljev za mešani zbor, Partitura 30 Din, glasovi po 6 Din. — Te skladbe se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Banovinske kolke prodaja trafikla Fraite, Dečkov trg, Celje.

Gospodarstvo

Kmečki dolgovi in denarna politika

Belgr. »Pravda« prinaša članek vplivnega srbskega bančnika dr. Vlade Markovića, v katerem razmišlja vedno bolj pereče vprašanje kmetijskih dolgov. Stališče, ki ga zagovarja dr. Vlada Marković, je nasprotno stališču, katerega so zavzeli naši denarni zavodi in naše združništvo. Navajamo glavne misli iz omenjenega članka v informacijo našim bralcem.

V glavnem sta bila dva načina predlagana za rešitev vprašanja kmetijskih dolgov. Prvi način je, da bi država izplačala upnike kmetov z obveznicami, ki bi imele nizko obrestno mero, drugi način pa je, izplačilo upnikov z denarjem, ki bi ga država v ta namen izdala in bi tudi imel prislilni kurz ali, da Narodna banka poviša obrok brez ozira na kritje.

Dr. Vlada Marković odklanja oba navedena načina. V načelu se sicer izjavlja za konverzijo kmetijskih dolgov tako, da se izplačajo v gotovini denarni zavodi, ki so upniki kmetov. To smatra tudi za neizogibno, če hočemo rešiti krizo denarnih zavodov. Da poskrbi za to potrebna sredstva, je stvar vlade, valed tega dr. Marković ne pove, kje naj se sredstva vzamejo.

Obširneje se bavi z vprašanjem konverzije dolgov potom obveznic. Tako rešitev smatra za inflacijsko vrednostnih papirjev. — Naš trg je itak nasičen z državnimi papirji. Novi papirji bi imeli za posledico, da bi padali tečajni starih in državni kredit bi se vsled tega omajal. Tečaj novih papirjev bi bil nizek in bi upniki kmetov imeli veliko iznemo, če bi bili plačani z obveznicami. Če bi denarni zav. s temi obveznicami mogli iz-

plačevati vlagatelje in jih pri tem računati po nominali, bi to za vlagatelje pomenilo 80—85% izgube, ker obveznice najbrže ne bi imele višji tečaj kot 15—20% z ozirom na nizko obrestno mero. Zaupanje vlagateljev bi bilo popolnoma ubito. Obveznice bi prinesle v naše gospodarstvo popoln kaos.

Ako pa bi se konverzija izvršila na ta način, da bi bili upniki kmetov izplačani z državnimi denarjem, ki bi se v ta namen izdal, in ki bi bil plačilno sredstvo ravno tako kot so bankovci Narodne banke, bi to bila inflacija z vsemi njenimi posledicami. Naš denarni obtok zadostuje za potrebe našega gospodarstva in bi zadostoval tudi za večji poslovni volumen. Kot dokaz navaja dr. Marković višino žiro-računov pri Narodni banki, ki kaže, da denarni zavodi še tega denarja, ki ga imajo sedaj, ne morejo sigurno plasirati. Treba je tudi upoštevati, da imamo v prometu skupno s kovanim denarjem več plačilnih sredstev, kakor kadarkoli po letu 1931. Ker je torej denarja dovolj v obtočku, bi zvišanje radi konverzije kmetijskih dolgov pomenilo popolno inflacijo. Obtok bi presegal potrebe našega gospodarstva. Inflacija bi pomenila uničenje kapitala, vrгла bi iz ravnotežja državni proračun in za dolgo časa bi napravila našo valuto za nestabilno. Konzument bi bil prizadet, ker bi se cene dvigale hitreje, kot pa njegovi dohodki. Inflacija bi bila hujša in težja od tiste, ki smo jo že preživeli, ker bi prišla v sedanji gospodarski in bančni krizi. Če bi bila inflacija zdravilo za ozdravitev krize, potem bi se dala priporočiti. Toda inflacija ni zdravilo, ampak je strup.

Stanje Narodne banke

Znatno naraščanje žiro-računov.

Po izkazu Narodne banke za 22. november je bilo stanje sledeče (vse v milij. Din, v oklepajih razlike napram stanju od 15. novembra):

Aktiva: Zlato 1.397,5 (+7,3), zlato v inozemstvu 108,2 (—4,8), valute 0,3 (+0,1), devize 29,5 (+0,3), skupno zlato podlaga 1.445,7 (+2,9), devize izven zlate podlage 282,3 (+15,3), kovani denar 310,3 (+23,5), posojila: menična 1.544,6 (+1,5), lombardna 295,5 (—0,2), skupno posojila 1.840,1 (—1,7), vrednostni papirji 45,3 (—10,0), aktiva 497,3 (+1,4).

Passiva: obrok bankovcev 4.752,3 (—71,5), državne terjatve 11,4 (+4,0), žiro-računi 800,5 (+51,2), razni računi 681,4 (+26,3), skup. obveznosti po vidu 1.493,4 (+81,5), obveznosti z rokom 302,6 (+20,0), razna pasiva 181,3 (+1,9).

Obrok bankovcev in obveznosti po vidu so znašale 6.245,7 (+10,0), skupna podlaga s 28% priinom pa Din 1.857,7 (+3,7), od tega je zlata v blaginjah s priinom 1.680,2 (9,4), skupno kritje je 29,74% (29,73%), od tega v zlatu 26,90% (26,79%).

Žiro-računi so z 800,5 milij. Din dosegli višino, ki jo letos še niso izkazali. Dokazuje pa ta višina, da je v gospodarstvu sorazmerno veliko kapitala, ki ne dobi kratkoročnih plusovanov in se vsled tega zateka na žiro-račune pri Narodni banki. Zmanjšanje obloka znaša 71,4 milij., kar je šlo skoraj vse na žiro-račune.

Motnje v črevih

omotica vsled zapeke se odpravijo z uporabo

noravne

Franz-Josefove

grenke vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 13585, 26. V. 35.

Vpis v zadržni register. Vpisana je bila v zadržni register: Cevljarska zadruga v Pred-dvoru, r. z. z. o. z.

Konkurz je razglašen o imovini Straha Franca, trgovca v Podgradu pri Gornji Radgoni po ustavitvi poravnalnega postopanja. Konkurni sodnik: Gorenc Franc, Gornja Radgona, upravnik mase: dr. Boezio Lenart, odvetnik v Gornji Radgoni. Prvi zbor upnikov bo pri sodišču v Gor. Radgoni 5. decembra, oglasitveni narok do 31. decembra, ugotovitveni narok pa bo 10. januarja 1936.

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. dec. ponudbe glede dobave strojnega kladiiva za zračni pritisk. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 4. decembra ponudbe glede dobave artometrov; do 11. dec. glede dobave stekla za okna, mizarskega orodja in pisarniškega materiala. — Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 21. decembra glede dobave peska; dne 23. dec. pri Upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave preje. — Predmetni oglaš. z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dne 2. decembra se bo vršila pri Komandi 2. pontonskega polka v Ptuj licitacija glede dobave živil (fižol, ješprenček, testenine, riž, zdrob). — Dne 4. decembra se bo vršila pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave živil (čebula, paprika, kava, čaj, slivo, suho grozdje, kakao, citrone). — (Predmetni oglaš. si bo na vpogled pri omenjenih komandah).

Dobava uniform. Dne 16. decembra se bo vršila v pisarni poveljstva državne policijske straže v Ljubljani javna ustmena licitacija glede dobave uniform za policijsko stražo. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri upravi policije v Ljubljani).

Zrebanje dobitkov vojne škode. Oddelek za državne dolgeve in finančnem ministrstvu obvešča, da se bo na podlagi čl. 3. zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o izplačilu vojne škode in odločbe finančnega ministra št. 729 od 5. januarja 1935 vršilo v oddelku za državne dolgeve žrebanje dobitkov 2 in pol obrestne rente za vojne škode.

Tečaj 6% dalmatinskih agrarnih obveznic. Po odločbi finančnega ministra se imajo računati od 1. decembra naprej 6%-ne obveznice za likvidacijo agrarnih odnošajev na teritoriju bivše Dalmacije po tečaju 70 Din 100 Din nominalnih. Ta tečaj je merodajen za vse državne ustanove in samoupravna telesa v slučajih ko morajo sprejeti te obveznice na podlagi posebnih zakonov uredit ali pravilnikov kot kavicje po borznem tečaju. Te obveznice notirajo trenutno na borzi, kjer so bile vpeljene pred kratkim, po 61 Din za nom. 100 Din.

Odlog plačil je dovoljen sledečim posojilcem: Hranilnici in posojilnici pri Sv. Mihaelu poleg šostanja za dobo 6 let od 24. okt. t. l. za dolgeve nastale pred 2. avg. 1934, obrestna mera za stare vloge 2%; Posojilnici v Trbovljah za dobo 6 let od 29. marca 1934, odlog velja za dolgeve pred 5. marcem 1934, obrestna mera je 3%.

Nezaposlenost v oktobru. Po poročilu osrednje uprave za posredovanje dela je meseca oktobra iskalo zaposlitve pri vseh javnih borzah dela v državi 26.265 moških in 5.392 žensk. S preostlimi nezaposlenimi delavci, ki so jekali dela meseca septembra, znaša to število 38.065 moških in 8.836 žensk. Ob koncu meseca oktobra je ostalo nezaposlenih 8.672 moških in 1.892 žensk. Podnoro je prejemalo 6.694 nezaposlenih, ki jim je bilo izplačanih 625.227 Din, in sicer za 544.542 redne, 99.263 dinarjev izredne podnoro, 10.089 Din je odpadlo na potne stroške, 33.332 Din pa so znašale podpore v blagu. Uradnikom je bilo izplačanih 26.544,25 Din podpore, kvalificiranim delavcem 233.462,50 Din, nequalificiranim 233.678, poljskim delavcem pa 111.523 Din.

Borzo

Dne 27. novembra 1935.

Denar

Popravljen se je Amsterdam, nekoliko so se dvignili tudi Bruselj, London, Newyork in Pariz, ostale devize so ostale nespremenjene.

V privatnem kliringu je na ljubljanski borzi avstrijski šiling ostal na 8,70—8,80, v Zagrebu se je popravil na 8,705—8,805 (8,755), ravnotako tudi na belgradski borzi, kjer je notiral 8,6003—8,7633. Grški bont so popustili, in sicer so notirali v Zagrebu 29,63—31,55 (31), v Belgradu pa so notirali 30,90 bl. Nemške marke v Ljubljani in Belgradu v privatnem kliringu niso notirale v Zagrebu pa so popustile na 14,765—14,905 (14,865). Angleški funt je v Ljubljani ostal neizpremenjen na 252,30 do 253,80 v Zagrebu se je uvrstil na 251,03—252,63 (251,83). V Belgradu je tudi neizpremenjen na 252,20—253,80 kot v Ljubljani. Španska peseta se je v Zagrebu izboljšala na 6,25—6,35 (6,30), v Belgradu je notirala 6,375 denar.

Ljubljana. Amsterdam 2974,27—2988,87, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 743,21—748,28, Curih 1421,01—1428,08, London 216,70—218,75, Newyork 4864,33—4400,64, Pariz 289,6—291,08, Praga 181,78—182,89, Trst 353,87—356, 96.

Promet je znašal na zagrebški borzi brez kompenzacij 1.148.610 Din.

Curih. Belgrad 7,02, Pariz 28,30, London 15,28, Newyork 309,30, Bruselj 52,325, Madrid 42,225, Amsterdam 309,30, Berlin 124,50, Dunaj 50,90, Stockholm 78,80, Oslo 76,80, Kopenhagen 68,25, Praga 12,80, Varšava 58,25, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,73, Buenos-Aires 0,85.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos. 77—79, agrarni 42—44, vojna škoda promtina 252—255, begl. obv. 60—62, 8% Bler. pos. 80—81, 7% Bler. pos. 71—72, 7% pos. DHB 73—75.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78,50 bl., vojna škoda promtina 335,80—358, begl. obv. 60—61, 8% Bler. pos. 80 bl., 7% Bler. pos. 60,50—71, 7% pos. DHB 75 den. — Delnice: Narodna banka 6200 den., Priv. agr. banka 230, Trboveljska 110, Osj. sladk. tov. 140 den.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 78—79 (78,50), agrarni 45,50—46, vojna škoda promtina 356—356,50 (355,5—356), dec. 3,55—356,50 (356), 6% dalm. agrarni 60,75—61 (61), begl. obv. 63,75—64 (63,75). — Delnice: Narodna banka 6300 den., Priv. agr. banka 233—234 (232—234).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. ladja Begej 173—175, ostalo neizpremenjeno, oves in ječmen neizpremenjena, riž ne notira, koruza bač. in srem. 99—101, ban. 90—100, moka neizpremenjena, fižol bač. in srem. beli brez vreče, 2% 240—250, otrobi neizpremenjeni. Tendence švršla. Promet srednji.

Zivina

Mariborski živinjak sejem 26. novembra. Prijanjeni je bilo 11 konj, 7 bikov, 90 volov, 380 krav in 9 telet. skupaj 497 konadoev. Povprečne cene so bile za 1 kg žive teže sledeče: debeli voli 2,75 do 3 Din, poldebili voli 2—2,50, voli za delo 2—2,50, bikji za klanje 2,25—2,50, klavne krave debele 2,25 do 3, plemenite krave 1,25—1,50, krave za klobasarije 0,90—1,25, mlazne krave 2—2,25, breje krave 2—2,25, mlada živina 2,25—2,75, teleta 3,50 do 4,50 Din. Prodanih je bilo 233 konadoev. Mesne cene za 1 kg: volovsko meso I. vrste 8—10 Din, II. vrste 6—8, meso od bikov, krav in telet 4—6, telečje meso I. vrste 8—10, II. vrste 4—6, svinjsko meso sveže 8—12 Din.

Strah pred morilcem pred 40 leti

Strah in groza sta zavladatale konec novembra 1895 v mali prijazni vasi Trojanah Tam sta živela posestnika Vincenc in Marija Novak s svojo številno družino. Ker jima je potres naradil precej škode, sta dobila 400 goldinarjev podpore. Ta podpora pa je bila celi družini v veliko nesrečo. Pohlep po denarju je rodil grozen zločin. V noči 27. novembra 1895 ob 11, ko sta Vincenc in Marija Novak spala, je stopil v sobo ropar, oborožen z dolgim nožem, s katerim je takoj začel mahati po Vincencu Novaku. Žena Marija je skočila iz postelje in potisnila napadaleca skozi vrata, ki jih je za njim zaklenila. Nato je prižigala luč in videla, da njen mož umira. Tresla se je od strahu in klicala na pomoč. Ko je odklenila vrata, se je ta trenutek morilec vrnil in nastavljal Mariji nož na prsa. Junaška žena pa je zagrabila za nož, čeprav si je pri tem grozno razmesarila roko. Začela se je borba na življenje in smrt. Ropar je pobil Marijo na tla in ji zadal z nožem 14 velikih ran. Medtem so se zbudili otroci in začeli kričati in jokati, nakar je morilec pobegnil, ne da bi prišel do zaželenega denarja. Marija Novak so se rane srečno zacelile in živela je še 23 let. Prevzela je po umorjenem možu precej zadolženo posestvo in skrbno vzgojila svojih osem otrok. Bila je res pravi vzor krščanske matere in gospodinjice.

Tri dni po zgoraj opisanem umoru je bil izvršen trojni umor v Ločici pri Vranskem. Pri posestniku, vdovcu Martinu Trofelnju, so našli ljudje zjutraj liho zaprto. To se jim je zdelo sumljivo. Odprli so vrata s silo in našli v sobi gospodarja mrtvega z razbito lobanjo, v hlevu umorjeno dekle Heleno Florijan, v listnjaku pa zadušenega 14-letnega Tomaža, sina dekleta Heleno Florijan. Že čez tri dni nato se je orožnikom posrečilo, da so izsledili morilca. Bil je to Pavel Ferme, rojen v St. Gotardu. Marija Novak v Trojanah ga je takoj spoznala kot morilca njenega moža. Pri morilecu so našli 53 goldinarjev, ki jih je ugrabil pri Trofelnju. Trofelnjovo suknjo in krvavo sekiro.

Morilca Ferme sta orožniki odgnali v zapore okrožnega sodišča v Celju, kjer se je pozneje vršila poročna razprava pri kateri je bil Ferme obsojen na smrt na vešalih in tudi obešen.

Prijeta sleparka

St. Lovrene na Dol., 27. novembra.

Mahnčeva, na katero smo v našem listu pred par dnevi opozorili, da se izdaja za sestro pokojnega škofa dr. Mahniča in da tako skuša izbiti od ljudi denar za dobrodelne namene, je že v rok pravice. Zanimivo je, da jo je spravilo pod ključ ravno to opozorilo v našem listu. Mahničeva se je zadnji teden potepala po Dolenjskem in se najrajši oglašala po župniščih. Končno se je oglašila tudi pri g. župniku Oblaku v St. Lovrencu na Dolenjskem. Tu se ji je posrečilo dobiti nekaj podpore. Komaj pa je zapustila župnišče, jo je že srečalo strogo oko postave, ki je bilo opozorjeno po naši notici na to damo. Mahničeva je brez obotavljanja priznala svoje grehe, nakar je romala v zapor v Trebnje, kjer bo imela priliko premisljevati o svoji usodi.

Ptuj

Jubilej narodnega delavca. Preteklo nedeljo je obhajal gospod Ferdo Fras, vodja Kmečke posojilnice in hranilnice in organist protiške cerkve, 30 letnico službovanja. G. Fras je znan narodni delavec, nesebičen, splošno priljubljen in spoštovan pri občinstvu. Jubilej je tudi član mestnega sveta že od preobrata ter je kot tak že mnogo let predsednik upravnega odbora mestnega sveta. Nadalje je član ptujske Glasbene Matice in raznih drugih narodnih in prosvetnih društev. Jubileantu pri srčno čestitamo!

Poštna uprava daje v zakup prevažanje pošte na progi Ptuj pošta-kolodvor. Družba se vrši v ponedeljek, dne 2. decembra dopoldne v pisarni mestnega poštavarstva v Ptuj.

Smrtna kosa. V ptujski bolnišnici je umrl po dolgi mučni boleznii Leopold Koler, mehanik in šofer iz Ptujске gore. Star je bil šele 36 let.

Jesenice

Slovenske podeželsko ljudstvo zavzelo Ljubljano. Prireditve, ki jih imamo priliko videti mor-da le enkrat v življenju, so molitveni zbori delovnega in vernega ljudstva. Slehernemu bo ostal v spominu katoliški kongres, ko so delavec, kmet, obrtnik, nameščeneec in intelektualce pomedli iz prestolice ves svetni kič in utrdili simbol križa bodočim pokolenjem naše lepe slovenske domovine. Jeseniško prosvetno društvo bo v sredo, dne 27. t. m., na svojem večeru predvajalo filmske slike s kongresa. Začetek ob 20 v Krekovem domu. Jeseniško ljudstvo priditi!

Gledališče. Kritika je zalegla. Krekovo gledališče »Aljaže« je objavilo prireditveni program za mesec december. Vsako nedeljo nova igra, da bo tudi najbolj izbirčnim po volji. V nedeljo je na programu »Roksis«, na Miklavžev večer se bomo do solz nasmejali »Skapenim zvijačam«, kar bo posebno všeč jeseniški mladini, dne 8. decembra pa pride na oder »Okencec«. Z »Grafico Maricoc« bomo konkurirali z Ljubljano, s »Sv. Antonom« vseh zaljubljenih patronom« jo bomo pa posekali.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Cetrtek, 28. novembra: 12 Slavnj plesni orkestri igrajo (ploščo) — 12,15 Vremenska napoved, poročila. — 13 Napoved časa, objava sporočila, obvestila. — 13,15 Pesmi in pesmičice (ploščo). — 14 Vremenska poročila, borzni tečajji. — 15 Vojni narodne glasbe (Radijski orkester). — 16,45 Slovenska slovenske (dr. Rudolf Kolarič). — 18 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporočila, obvestila. — 19,30 Nacionalna ročila, objava sporočila, obvestila. — 20 Prenozi orki. Roksiske predvajanje iz Belgrade. — 21 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporočila. — 21,15 Za ples in boljše voljo! (Radijski im.)

Drugi programi:

Cetrtek, 28. novembra: Belgrad: 20 Koncerti simfoničnega orkestra kraljeve gardie. — 22 Narodne pesmi ob spomenu na kraljevo gardio. — Zagreb: 30 Prenozi iz Belgrade. — Dunaj: 10,30 Dunajski melodije. — 31 O narodni življenja (v spomin Marka Twaina). — 22,30 Saint-Saensove skladbe. — 23,15 Plesna glasba. — Rad-dimpeja: 22,30 Orkestralni in violinski koncert. — 23,30 Ciganška glasba. — Milun-Trst: 20,30 Godba na pihala. — 21,15 Plesna glasba. — Rim-Bari: 20,30 Masegnijeva opera »Kriknec«. — Praga: 20,35 Orkester in tamburice. — 20,35 Ob stoletnici Marka Twaina. — 21,35 Orkestralni in pevski koncert. — 23,15 Salonski orkester. — Bratislava: 19,30 Mandoline. — 19,50 Pejle. — 21,10 Mark Twainova »Vojna« s Kapitelem. — 21,30 Godba na pihala. — 21,35 Orkestralni in violinski koncert. — Berlin: 20,30 Koncert za zabavo. — Königs-berg: 20,15 Blizetova opera »Carmanus«. — Hamburg: 20,10 Plesni večer. — Frankfurt: 20,10 Mozartov ciklus (vremenska tudi Vratilnica, Lajpca in Stuttgart). —

Nikoli odprti
Pršten samo v modrem ovitku.

Naznanila

Ljubljana

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba, Vg 9; mr. Kramar, Miklošičeva c. 30; mr. Garbis, Vojte.

1 O pomenu 70 letnice Krekovca razstava nam bo predaval gosp. inženjerski prof. Iva Dolenec. Predavanje, na katerega so vabljeni vsi, se vrši v okoliščah družine »Lobor« drevi ob pol 9 v kmetijski predavalnici na reški.

1 Ustanovni občni zbor društva Gospodinske šole za gostilnišarstvo, Ljubljana, se bo vršil z običajnim dnevom redom v četrti, dne 3. t. m., ob 16 uri ob v prostori Gostilniškega doma na Privozu. Vabimo k udeležbi vse ose, ki se zanimajo za delo na tem polju. — Pripravljalni odbor.

1 Francoski inštitut opozarja na predavanje o francoskem trgovskem letalstvu, ki bo v petek, 28. t. m., ob 30 v dravnih prostorih v Narodnem domu. Predaval bo g. Zamboni, direktor letalske družbe »Air France«, Vabljeno.

1 »Ljubljana«. Celotni pevski zbor ima vajo drevi ob 8 v dvorani Aka-emskega doma. Radi bližnjega nastopa udeležba obvezna.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v petek 28. novembra ob 18 znanstveni sestanki v predavalnici internega oddelka Oble dr. boimkne. Sposred je sledel: 1. Seif dr. R. Bimmauer: Divertikel esofaga. 2. Asistent dr. Bajec: Možganski sinusi. Demonstracija iz možganske kirurgije. 3. Dr. Hafner: Dele 1. kirurškega oddelka v L. 1934. — Vabljeni so vsi zdravniki.

1 Fantovski odsek Sentpeterskega prosvetnega društva ima drevi ob 8 voli mladi fantovski sestanki. Predaval bo dr. Kufle o okultizmu. Predavanje bodo poljsajevale skopične slike.

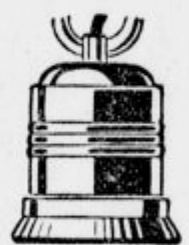
Maribor

1 Ljudska univerza. Prihodnji četrtek in petek se vršita dve interesantni in aktualni predavanji iz tekočega mednarodno-političnega cikla, ki ju bo imel odlični hrvaški zgodovinar g. dr. Grga Novak, univ. profesor iz Zagreba. V četrtek, dne 28. novembra predava o Rimu — preselitel novega diktatorja. V petek, dne 29. novembra predava isti predavatelj o aspiracijah in ciljih italijanske politike na Slovenskem morja.

Drugi kraji

Dol pri Ljubljani. Prosvetno društvo ima ob 8 prosvetni večer, na katerem bo predvajanje o pok. Jan. Vv. Kreka. V nedeljo 1. dec. na vabimo na proslavo drž. praznika in na Miklavžev večer, ki bo ob 8 popoldne v Društvenem domu.

Ali ste že poravnali naročnino?

Povsod žarnica
TUNGSRAM
Litka v dvojni vijajnici

Plinska vojska v starih časih

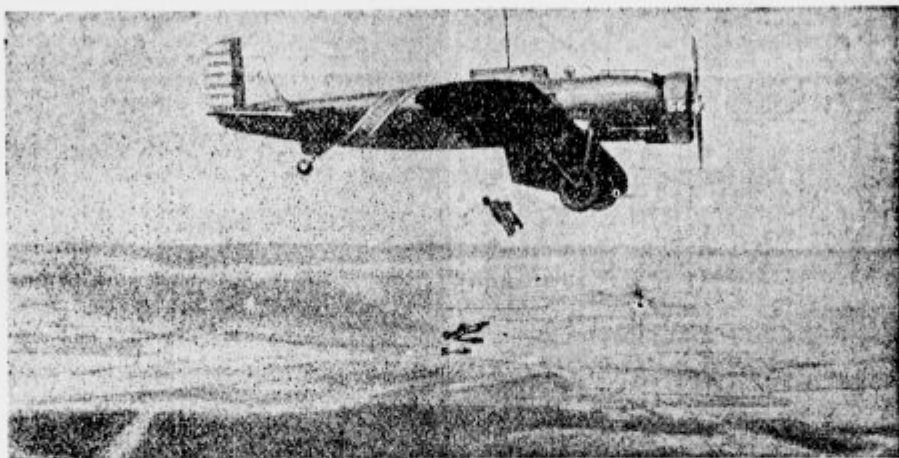
Strupeni plini kot bojno orožje niso moderna iznajdba, ampak so to sredstvo uporabljali v bojih že v pradednih časih. Iz predzgodovinskih najdb vemo, da so predzgodovinski ljudje ponekod stanovali v podzemeljskih jamah, v katerih so kurili. Ti ljudje so iz lastne skušnje lahko vedeli, kako nevarno lahko postane dim, če nima odтока. Zato so že kmalu uporabljali dim v boju proti divjim zverem, kakor tudi v boju s svojimi sovražniki.

Iz zgodovine vemo, da so Grki v Delfih imeli svetišče, v katerem se je iz neke podzemeljske razpoke dvigal dim. To so bili podzemeljski strupeni plini, kateri so omamljali žensko, ki je na trinožniku sedela nad razpoko in v svoji omamljenosti prerokovala bodočnost. Ta strupeni plin je bil žveplena gasila. Kmalu so grški učenjaki ugotovili, da bi lahko ta plin uporabljali tudi za orožje. Začeli so izdelovati takozvani »grški ogenj«. Tako nam poroča grški zgodovinar Tukidides, da so Spartanci v peloponeški vojni pri obleganju Platej uporabljali grški ogenj na tale način: drevesna debela so izdoblili ter jih na eni strani napolnili s smolo, žveplom in žarečim ogljem. Na drugi strani pa so pritrdili močne mehove, s katerimi so pihali strupene pline proti utrdbam obleganega mesta. Rimljani so se šele kasneje seznanili z grškim ognjem, ki je bil za nje dolga stoletja velika tajnost. Uporabljali pa so ogenj v boju proti sovražniku na ta način, da so goreče predmete s katapultami metali na sovražnika.

Okrog leta 671 po Kr. je živel v Heliopolisu v Siriji grški stavbenik Kalinikos. Ta je uporabil znanje o grškem ognju ter postavil takozvani »bizantinski vojni ogenj«. Zmešal je žveplo, sol, smolo, asfalt in neugašeno apno, in to zmes s posebnimi brizgalnicami brizgal v sovražnika. Očividno je pri tem bizantinskem vojnem ognju imelo glavni delež neugašeno apno, ki ima to lastnost, da se silno segreje, kadar pride v dotiko z vodo. Ta toplota je vžgala druge snovi in tako so nastali plini, ki so na zraku sovražniku prizadeli mnogo škode. Leta 678 so Bizantinci s pomočjo tega ognja uničili arabsko brodogradnjo. Leta 716 so s pomočjo bizantinskega ognja Bizantinci ubranili prvič svoje glavno mesto. Največji uspeh pa je ta iznajdba doživela leta 941, ko je bizantinski cesar Konstantin VII. z bizantinskim ognjem premagal Slovine. Cesar je imel na razpolago samo 15 ladij. Slovani so pa imeli ogromno brodogradnjo več ko 1000 ladij. Toda Bizantinci so s pomočjo bizantinskega ognja uničili slovansko brodogradnjo in na ta način dosegli zmago. Ker se je ta iznajdba pokazala za tako važno, je cesar odredil, da mora na večne čase ostati tajna. Cesar je dejal: »Nihče ne sme vedeti, kako se ta ogenj pripravlja. Noben narod ne sme tega zvedeti.« Na svoji palači je dal napraviti ploščo, na kateri je bilo z velikimi črkami zapisano, da naj postane brezčasten in krščanskega imena nevreden tisti, kdor bi to važno skrivnost izdal kakemu tujemu narodu. Ironija svetovne zgodovine pa je ho-

tela, da je ob času križarskih vojsk ta bizantinski ogenj uničil kristjane. Saracen, ki so poznali nevarno učinkovitost tega ognja, so z njim napadli ladje križarjev in jih potolkli. Proti koncu križarskih vojsk je izšla arabska vojna knjiga, ki je popisovala, kako se delajo vojni plini iz snovi, katere vsebujejo arzen in morfij. Tudi Kitajci so že pred mnogo stoletij poznali strupene pline, katere so jemali s seboj v takozvanih »smrdljivih loncih«. V te lonce so spravili gnijoče in grde snovi, mešanice žveplene gasila in arzena. Kadar je pihal ugoden veter, so te smrdlive lonce metali pred vrste sovražnikov. Lonce so se razbili, iz njih so vrel smrdljivi plini in sovražnik je moral bežati.

Leonardo Da Vinci je tudi poznal strupene pline v vojskovanju ter jih je priporočal. Tudi drugod v Evropi so bili taki strupeni plini znani. Ko so leta 1241 divje tatarske tolpe napadle Evropo in premagale drugo za drugo, armade evropskih vladarjev, se jim je 9. novembra 1241 pri Lignici postavil naproti poljski kralj. Poljaki, dasi so jih pustili na cedilu strahopetni zavezniki, so se sami sebi prepuščeni borili s tako silo, da so tatarske čete že omahovale in se pripravljale za beg. V odločilnem trenutku so začeli Tataři v Poljake metati strupene pline, kar je bitko odločilo. Junaška poljska vojska je obležala na bojišču.

»Smrtne kaplje«, imenujejo v Ameriki takele majhne bombe, ki jih v celih anopičih mečejo z letal

Admiral železnih živcev

Pretekli teden je na Angleškem umrl admiral vsega angleškega brodogradništva, katerega so Angleži pokopali z največjimi častmi. Pod njegovo komando so med svetovno vojno angleške ladje pri Skageraku premagale nemško brodogradnjo. Ta veliki Anglež je danes velik ljubljeneec angleškega naroda in njegovo ime Angleži imenujejo s spoštovanjem, kakršno se izkazuje junakom,

katere je treba posnemati. Angleški listi prinašajo dolge kolone dogodkov iz njegovega življenja, iz katerih posnemamo:

Ko je bil še mlad, je služil na Kitajskem, kjer je bil večkrat v smrtni nevarnosti. Bil je eden imed tistih redkih, kateri so preživeli veliko nesrečo, ki je zadela angleško vojno mornarico leta 1893. Tedaj so Angleži imeli ogromno bojno ladjo »Victoria«, na katero so bili silno ponosni. To je bila prva bojna ladja tipa »drednotov«. Toda ta ladja, na kateri je služil tudi Jellicoe, se je 22. junija 1893 potopila. Nesreča se je zgodila ob istem času, ko je Jellicoe bil močno bolan in je ležal v postelji ter ga je tresla silna mrzlica. Ko se je ladja že potapljala, so mornarji poklicali svojega častnika, naj brž vstane in se reši. On je res vstal, ni pa bežal na krov, da bi se rešil, ampak je hitel po vseh spodnjih prostorih ter iskal mornarjev in kurjačev, ki so še zaostali, da bi se takoj rešili. Zato se je Jellicoe na potapljačih se ladji toliko zamudil, da ni mogel biti več rešen. V tem je že morje pogoltnilo ladjo in z njo vred mladega častnika. K sreči pa je kmalu splaval na površje, kjer so ga potem vsega onemolega našli in ga rešili v čoln, preden bi se bil zopet potopil. Rešil ga je tedanji pomorski kadet West, poznejši poveljnik dela angleškega brodogradništva.

Ta nesreča je bila tako strašna in tako nenadna, da so nekateri preživeli takrat skoro zblazneli, drugi pa so bili tako poškodovani, da so vse življenje ostali pohabljeni. Jellicoe pa se ni nič zgodilo. Edino, kar je pri tej nesreči zgrbil — tako je sam trdil —

Filmske zanimivosti

Bavaria. Münchenska filmska družba bo letos posnela vrsto izrazito kulturnih filmov pod skupnim naslovom »Meje tehnike«. V njih bodo prikazana vsa, čeprav včasih nezaslišana dejstva modernih tehničnih možnosti, poleg tega pa bodo ti filmi kazali ponekod tudi realizacijo velikih tehničnih hipotez današnjega časa. Tako bo prvi film osvetljeval problem znižanja sredozemske morske gladine in namakanja Sahare. To bo »Morje se niže«. Film bo posnet delno v naravi — pokrajinske slike, življenje morja in puščave, delno pa po modelih, ki so narejeni po načrtih učenjakov, očetov te velike, za Evropo življensko bistvene zamisli. Drugo filmsko delo v tej seriji bo prometni film »Von Schusters Rappen zur Arktike« — živa serija prometnih vprašanj in sredstev vse do današnjih stratosfernih raket. Tretji pa bo iz področja sodobne astronomije z lepim naslovom »Nebeška lestev«. Morda bomo še v Ljubljani kdaj tako srečni, da bomo med »kulturnimi« filmi naših kinematografov kdaj videli res kaj kulturnega.

Japonski cesar sedi na svojem belcu »Sira-juki« ter opazuje velike cesarske manevre japonskih čet

Steklenica preplavala ocean

Na angleški obali pri Cornwallu je majhna deklica našla zapечатeno steklenico, na kateri je bilo zaznamovano, da jo je odposlalo hidrografično preiskovalništvo Združenih držav. Ta ameriški zavod je vrgel v Karibsko morje več sto steklenic, ki so bile seveda dobro zaprte, da bi na ta način preiskal struje v Atlantskem

oceanu. Po morskem toku je ta steklenica v osmih mesecih priplavala iz Amerike v Evropo.

Take poskuse redno delajo družbe, ki se pečajo z ribištvo. Te ribiške družbe morajo namreč dobro poznati morske tokove, da najdejo, kje bodo nastopili slanihi. Največja angleška ribiška družba je na primer pred dvema letoma vrgla v morje na tisoče praznih steklenic ter razpisala 1 šiling nagrade vsakomur, kdor bi eno tako steklenico našel. Kajpada se pri teh poskusih večji del steklenic izgubi in razbije. Kvečjemu kaka dvajsetina se prej ali slej pojavi kdove kako daleč. To metanje praznih steklenic v vodo je v časih, ko edin način klicati na pomoč, kadar je kaka edin način klicati na pomoč, kadar je kada ladja zašla v nevarnost, ali pa so brodolomci kje na kaki samotni skali željno pričakovali pomoči. Marsikatero takih plavajočih pošť so ribiči ujeli šele čez mnogo let. Tako so dostikrat šele čez več let zvedeli, da se je ta in ta ladja potopila in da so se nesrečni brodolomci rešili na samotno skalo, kjer jih je medtem gotovo že doletela smrt.

»Hvaležnost je dolžnost. Pomisli, Pavelček, ali se lansko leto ni zgodilo nič takega, za kar bi moral biti hvaležen?« —

»Seveda, gospod učitelj, ko ste si roko zlomili.«

»Ko sem si roko zlomil? Aha! Ze vem! Ti pač meniš, da se je roka tako dobro pozdravila?«

»O ne. Mislim, da nas takrat dva meseca niste mogli pretepatli!«

★

»Moja največja napaka je moja domišljavost. Cele ure stojim pred ogledalom in občudujem svojo lepoto!«

»Oh, Režika, saj to ni domišljavost, ampak je samo domišljija!«

je bila mrzlica, katere se je otrešal, ko ga je ozdravila mrzla voda.

Zato je čisto razumljivo, če je bil mož s takimi železnimi živci bolj kakor vsakdo drugi sposoben kljubovati največjim nevarnostim. Seveda ni samo zasluga teh njegovih živcev in trdnega zdravja, da je naredil tako karijero, ampak je zlasti zasluga njegove poklicne sposobnosti. Po pravici Angleži časte takega moža.

Italijanske kolone delajo ceste v Abesiniji. Pri tem vojaki silno trpe. Do pasu goli morajo v žarečem soncu opravljati svoja težka dela

Kakor smo že poročali, se je nad trapištvoško naselbino Grande Chartreuse usedel hrib in uničil slovečo izdelovalnico likerjev. Na sliki vidimo, kako vojaki spravljajo sode likerja

Staro železo za domovino. Ker se Italija boji, da ne bi zaradi sankcij nastalo pomanjka nje železa, so po vsej Italiji začeli zbirati železo. Na naši sliki vidimo italijanske šolarja, ki prinašajo v šolo svoje igrače, izdelane iz železa

KULTURNI OBZORNIK

Ljubljanska drama:

Bratomor na Metavi

Ljudska igra v šestih slikah. Spisal Pavel Golia

Druha letošnja izvorna drama, »Bratomor na Metavi«, je važen poizkus, kako postaviti našo ljudsko dramo na nove osnove, ki bi ne bile romantično manifestativne ali pedagoške, niti ne poetično realistične, ampak bi izhajale iz občutka življenja ter kazale prvine usodnih navzkrižij v svetu in njegovem redu. Zato je tej splošnejši osnovni pisatelj opustil skoraj vso zunanjo tipičnost, ki bi spominjala na kraje in ljudi ter je skušal res pokazati same prvine življenja. Golieva žaložna sloni na dveh prvinskih strasteh, na boju za zemljo in ženo, ki sta kakor dva tečaja iste ose in ki prav uravnava dajeta pojote za srečno življenje naravnega človeka. Najostreje pa je ta boj že od nekdaj izražen v nasprotju dveh bratov, in na tem nasprotju se spočne tudi eden najhujših zločinov — bratomor. P. Golia nam v linearni zaporednosti razvija zgodbo, kako na Metavi umori mlajši brat Aleš starejšega Andreja, ker se boji, da mu Andrej vzame nevesto in da ni izročil domovanja njemu, ampak Andreju, ki je krepkejši in po njenih mislih boljši za posestvo. Gnusen umor ostane sicer prikrit, v grešniku pa se takoj začne oglašati vest. Ta zločin ima tudi svojo zunanjo usodnost: Alešev tovariš pri umoru, stric Ambrož ga je zdaj kakor hudobni duh dobil v svoje klemplje in neprestano zahteva od varčnega Aleša denarja. Čez pol leta se Aleš ženi; svojo greha se spove, vse je pripravično za svatovščino, ženin in nevesta bi odšla na popotovanje v Benetke in na romanje v Padovo. Tedaj se nenadoma razkrije umor. Aleš pade v roke pravici in mati Neža umre od žalosti: Metava je za vselej izgubila gospodarja.

Pisatelj je svoji dramatični zgodbi eksponiral davno nasprotje med brati na Metavi. Že prejšnji rod se je tako boril za zemljo. Stric Ambrož je bil starejši pri hiši; ker ni dobil doma, zato se je zapil. Po smrti svojega brata sicer nekoliko pomaga mladi vdovi Neži, ker pa za njeno moštvo ni bilo nič, se bolj in bolj izgublja v pijanč. Zda sta Nežina sinova že dorasla in se razvila v popolnoma nasprotna značja. Starejši Andrej je krepak, miren in svoboden, veseljač in dela; ko je odslužil vojaške, je šel po svetu; ni se mu godilo slabo, vendar ga je pridnala želja po pravi sreči domov. »Zahrepenel je po delu in trudu na domači grudi« (4. slika). Aleš pa je šibak, vase zaprt in nesvoboden, ravna se po tujih naukih, rad bi bil ljudem všeč. S svojo pobožnostjo si pridobi tudi župnikovo zaupanje in je prepričan, da z vsem tem, zlasti s svojo rednostjo in varčnostjo pridobi tudi mater, ki mora spoznati očetovo voljo, da izroči domovanje tistemu, ki je »boljši za posestvo«. Aleš bolj in bolj sovraži Andreja, zlasti ko se zdi, da mu vzame se nevesto, in zato je stricu Ambrožu treba samo sprožiti in sklep do: zori: Andreja bo ubil, ko bo spal. To se tudi zgodi še tisto noč, ko se brata spreta zaradi domačije.

Okoliščine, ki to dramo vzbujajo, izvirajo iz preizkušene stare resnice, da se v slabosti zarode demonične strasti po moči in oblasti, po lepoti in nasladi ter da se taka duševnost rada skriva v podobah reda in pravčnosti. Zato je prav ta snov zanimala že največje starejše oblikovalce. Goliev Aleš in Andrej pa vrhu tega sloni na idejnem dualizmu, da se za našo zemljo, za naš dom trčata dva po življenjskem nazoru ostro ločena tipa ljudi, nesvobodni in mrki vernik in svobodni posvetnjak; slabši zna samo grabiti, kar ustvarja svobodni; ker ni rad sam gospodaril, se ne ustraši niti zločina. Aleš je top vernik, ki šele po grehu prvi globlje zaživi, toda tudi tedaj, ko v svoji veri okusi srečo božjega odpuščanja in vidi pred seboj lenše življenje, trepetja samo pred sodnikom. »Strašno se hojim sodniji! Kaj ne, gospod, da bom potem, potem, ko bom čist, bolj varen pred njo?« pravi župniku po spovedi. Aleš je v osnovi patološki tip nesvobodnega temnega človeka, ki se rad navlačenja na cerkev in božjo oblast. Toda vse življenje nam kaže, da se prav isti tip rad obrne tudi v nasprotno smer, da zasvoji vse, kar je zakonito. Zato bi Aleševa podoba sama na sebi ne mogla, saj so podobne ljudi mnogoteri, celo največja oblikovalca takih usod, Dostojevskega, je najbolj mikala skrivnostna dvojnost božjega in peklnskega človeka. Prav zato se presojevalec Golieva idejne vsebine brani tiste alegorije, ki se v tej drami bolj in bolj odkriva kot podoba nazorskega boja v našem življenju, in le nerad privoli v raziskovanje take pisateljeve ideologije in njegovega dualizma. Toda od te nučnosti nas ne odvaja niti v resnici velika 5. slika, ko stoji grešnik neposredno pred duhovnikom, da se mu obtoži in se kesa, kjer čutimo vzvišenost in moč božjega nauka nad svetno oblastjo in končno slika preproste, vendar zelo pomembne besede: »Aleš, Aleš! Kraljestvo Njega, katerega nauk propovedujem in v katerega imenu delim tolažbo, ni od tega sveta«.

Ze naivni gledalec opazi, kako sta senca in luč razdeljeni s takim poudarkom, da niso tu samo individualne upode, ampak zastopniki življenjskih smeri, tipi, kakršne se smeri oblikujejo. Se bolj je to očitno in prav značilno simbolike. Vprašanje je, čigavo podobo naj prevzame Metava, Alešev ali Andrejevo? Oče je udaril tej podobi samo podlago, Andrej vidi sto novih možnosti, da bi zavladalo na Metavi še večje blagostanje. Ako bi bil Aleš drug človek, pravi mož, bi Andrej ostal pri hiši in pomagal, zato pa rajši takoj odide v svet. V srce ga zamrzajo, če pomisli, da bo Metava prevzela Alešev podobo (4. slika). Aleš ni hinavec, ampak nesvoj slabič, ki se opira na sam redni in »pozitivni« nazor, Andrej pa je svobodnjak, ki se zna boriti z zemljo in svetom; eden je ves v mejah pisanega zakona, drugi brezmejno svoboden; eden moralno shematičen, zato notranje razpada, drugi polnočuten in prožen in prav zaradi svoje svobodnosti, moralne neshematičnosti tvoren človek, ves kakor rojen, da gospodari zemljo. Ta dualizem tipov nam določa pisateljevo življenjsko in moralno naziranje, ki sicer resno posega v problematiko človeškega življenja, toda v kolikor je alegorično in v kolikor meri na neki splošni red, je krivično. Osnovni tip obdelovalca naše zemlje sloni na zdravi in mirni borbi z naravo, naš ljudski tip, »očetova podoba«, dela po moralni: moli in dela. Drugačnega tipa naš ljudski organizem ne vzgaja: iz naše splošne podobe je tak Aleš nemogoč, ali pa je njena potvora, kakor je tudi nemogoč Andrej, ker je le izidealiziran bohemski silak.

Pisatelju sicer priznam, da je ta svoji nepriznani dualizem izvedel z lepimi, skoraj izbranimi sredstvi, toda gotovo brez tiste globine, kjer se spočenja resnična groza človeške revščine in bridkosti. Mnogo drugače si svojega nasprotnika prav za prav ne predstavlja tudi naš povprečni svobodnjak, ki mu je katoličan na splošno mrk in nesvoboden, moralno zmaličen ali shematičen, ali pa narobe — prav tako misli preprosti vernik o malovernem človeku, ki se ga boji in samo po sebi slabo sodi vse njegovo življenje. Toda nobeden izmed teh ni — pesnik! Zrtve greha, notranje slabosti in nesvobodnih nazorskih opredelitev so na desni in levi — a tradicije naj bi bile danes same, kadar udarjajo od sedanih krščanskih red. To dejstvo je vredno velikega premišljevanja in je tudi v današnjem velikem duhovnem boju skoraj edino razhodišče. Tako se vse zdi, da se je zgodba o pridnem Janezku in hudobnem Miheju res začela obratovati na zgodbo o Alešu in Andreju. Domislil pa sem se nečesa. Aleš s precejšnjimi potezami spominja na Tartuffa, na lovkega sebičnaka, ki z zlaganim obrazom izrablja zunanjo podobo vernika in pobožniaka. Toda Tartuffe je komično oblikovana etična resnica o grdi zmaličenosti poboje kristjana in posredno kaže na nedotakljivo lepoto resnične vere. Tragično obrnena Aleševa podoba se na zunaj bistveno nič ne loči od Tartuffa, toda notranje je sklenjena s preobčanom krščanstvom! To je prav tisto, kakor bi kdo verjel, da tudi Tartuffe s svojim zlaganim obrazom živi po krščansko. Ne da se vtajiti, da je marsikaj v tej dvojnosti oblikovala skrita bolečina, ki težko verjame, da je Aleš-Tartuffe izrodek, ampak neki red: »Pred mojimi očmi ti ne pomaga nobeno pretvarjanje in hinavstvo! Preveč takih tičev sem že srečal v življenju,« pravi Andrej in označi tudi sebe: »Jaz sem pianec kvečjemu ponoči, takrat, ko ti svoje nezdravo in od poželenj in malodušja pomazano in obrabeno telo premetavaš po postelji: Podnevi sem kmet in delavec, in sicer dober delavec.«

Golieva drama končno preide iz nazorskega dualizma o človeških tipih v izrazit simbolizem, ko mati odpusti grešnemu sinu, ki odhaja v žalost in trpljenje, in umre kot poslednja gospodarica na Metavi: »Se nocoj naj se naselijo na Metavi naši osebeniki in reveži brez zemlje! Njim to zapuščam, vso, vso, njim, vsem skupaj. Naj živijo zanj in od nje vsi, ki bodo delali na njej, vsi brez gospodarja, kakor bratje in sestre, da ne bo nikoli sovraštva med njimi, da ne bo nikoli več tekla kri zavoljo zemlje, ki je neplevna in dobra in blagoslovljena od samega Boga.« Tako vidimo, kako iz preproste in globoko zastavljene zgodbe, ki bi sama zase in potopljena v prvotna snovanja človeške usode utegnila biti naša največja ljudska drama, začne udarjati nazorski in ideološki izrestki, da večkrat obvladajo celo zgodbo in zadušijo tudi njeno prvotno grozo. Dramatično in vsebinsko je res močna 5. slika in materina zdravica v 6. sliki. Drugače je Golia spreten dramaturg; prav zaradi te spretnosti bi lahko odbadli celo prvi dve sliki. Nad dramatično napetostjo prevladuje lirika (začetek 3. slike); 4. slika je v glavnem retorična. Največja retorična lirika se kaže v poudarku o zemlji: »Ljudje so že tako postavljeni v ta svet, da se morajo pobiati med sabo — za pravico, za žensko, za vsakdanji kruh, za cela cesarstva, za majhne kmetije — kri mora teči,« mrmra Ambrož, ko Aleš ubija Andreja. Zato je misel o zemlji

moralna na koncu dobiti svoj odredilni akord o skupni lasti, »da ne bo več sovraštva, da ne bo nikoli več tekla kri.«

Prva uprizoritev je bila čudno okorna, naravna, da ne govorimo o nerodnih poudarkih, ki so vsiljevali še večjo ideološko neskladnost, kakor bi jo utegnila imeti igra sama. Poznejše predstave so se znatno izboljšale, sodim pa, da bi se z bolj naravnim igranjem še marsikaj dalo pomakniti bliže stvarnosti. Celotni prvi del 4. slike bi v manjšem patosu utegnil biti resničnejši in močnejši — režijsko močan pa je njen konec. Brez dvoma je najdragocenejši del igre očet v miru 5. slike.

Aleš g. Kralja bi moral biti še bolj umiren. Levarijev Andrej je sicer poln, krepak in zastaven — vendar tak in tako velik, da presega naravno mero. Mati g. Marije Vere kaže plemenito podobo močne in čuteče vdove, trdne gospodarice na Metavi. Ambrož g. Skrbintski je krepko podprt in v zunanji podobi in notranjem razkroju. Metka, vedno računajoča Aleševa nevesta kaže bolj v problemu ženske kot v tipiku; v nji je pisatelj združil več različnih značajev, ki jih je ga. Mira Danilova sploščala tudi igrala in zato izrazila komaj verjetno žensko podobo, kesneje se je ta podoba zila v enostavnejši, čeprav še vedno preveč mnogostranski ženski lik. Župnik g. Gregorina izraža lepo in toplo občuteno idealno sliko ljudskega duhovnika. G. Sancin je s svojim učiteljem vnoč pokazal moč v podrobnih in ostrih karakterizacijah bodisi smešnih ali resnih podob. Toda Anželj in Anželjka (g. Daneš in g. Rakarjeva) nikakor ne spadata v okvir drame, zlasti nista ti dve podobi s svojo pretiranostjo v ničemer smešni. Tako je s to igro v splošnem: marsikaj je ob osrednji, močni in pretresljivi drami takega, da bi lahko odpadlo, lirika in patos nosita ideologijo in zakrivata grozo. Vsem na je P. Golia vendar dokazal, da ima poleg dosedanjih mladinskih iger še prihodnost za pravo dramo. Uprizoritev je pripravil g. Ciril Debevec.

DRAMA. Začetek ob 20

Cetrtek, 28. novembra: *Vesela božja pot*. Premijera. Red B.
Petek, 29. novembra ob 15: *Kralj Edip*. Dijaška predstava. Izvema. Globoko zaupanje čene od 5 do 14 Din.

OPERA. Začetek ob 20

Cetrtek, 28. novembra: *Plex v Sarajevu*. Red Cetrtek.
Petek, 29. novembra: *Zaprto*.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 28. novembra ob 20: *Majda*. Red B.
Petek, 29. novembra: *Zaprto*.
Sobota, 30. novembra ob 10. uri: *Sokolova akademija*. Izvema.
Nedelja, 1. decembra ob 15. uri: *Sokolova akademija*. Ob 20. uri: *Poljska krič*. Zlatane čene.

ZAHVALA

OB PREBRIDKI IZGUBI, KI NAS JE ZADEL A S SMRTJO NASE NAD VSE DRAGE SOPROGE, ZLATE MAMICE, HČERKE, SESTRE, TETE IN SVAKINJE, GOSPE

LJUDMILE SMRKOLJEVE

SOPROGE VELETRGOVCA

SMO PREJELI TOLIKO DOKAZOV ISKRENEGA SOCUTJA IN ODKRITEGA PRIJATELJSTVA, DA NAM JE NEMOGČE ZAHVALITI SE VSAKEM POSEBEJ. ZATO NAJ PREJMEJO TEM POTOM NASO NAJTOPLEJŠO ZAHVALO VSI, KI SO NAS V TEŽKIH TRENUTKIH TOLAZILI. POKOJNICO OBSULI S CVETJEM IN JO V TAKO ČASTNEM STEVILU SPREMILI NA NJENI POSLEDNJI POTI. POSEBNA ZAHVALA SE VSEM ZASTOPNIKOM OBLASTI, STANOVSKIM ORGANIZACIJ, DENARNIH ZAVODOV, URADOV IN DRUŠTEV, ZLASTI PA PEVSKEMU ZBORU »GLASBENE MATICE« ZA PRELEPO ZALNO PETJE, MNOGOŠTEVILNEMU TRGOVSTVU, KAKOR TUDI VSEM OSEBJU DOMAČE TVRDKJE IN VSEM NESTEVILNIM PRIJATELJEM IN ZNANECM, KI SO PRIHTELI OD BLIZU IN OD DALEČ, DA POČASTIJO SPOMIN NASE NEPOZABNE RAJNICE. VSEM NASO TISOČERA HVALA. MASA ZADUŠNICA SE BO DAROVALA V PONEDELJEK, DNE 2. DECEMBRA 1935 OB POL 8. URI ZJUTRAJ V ŽUPNI CERKVI SV. PETRA.

LJUBLJANA, DNE 28. NOVEMBRA 1935.

ŽALUJOČI SO PROG ALBIN SMRKOLJ Z OTROCI IN OSTALO SORODSTVO

Sax Rohmeri

27

Skrivnost dr. Fu-Mančuja

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE

Bdim — in sanjam.

Morda so nekateri taki, ki bi v tisti nezdruvi kleti ležali vkljeni brez strahu — brez strahu pred tistim, kar je črna tema lahko krila. Priznam, da jaz nisem eden takih. Vedel sem, da sva z Naylandom Smithom bila v napotje najčudovitejšemu geniju, kar jih je kdaj v svetovni zgodovini svoj razum posvetilo zločinu. Vedel sem, da je politična skupina z ogromnimi denarnimi sredstvi, s katerimi je zalagala dr. Fu-Mančuja, napravila njega za nevarnost vsj Evrope in Ameriki, nevarnost, ki je bila večja od kuge. Zakaj on je bil učenjak, vzgojen na slovečnem vseučilišču — raziskovalec naravnih skrivnosti, ki je pronikal globlje v neznanu, kakor, po mojem mnenju, kateri koli živeči mož. Njegovo poslanstvo je bilo, odstraniti vse ovire — človeške ovire — s poti, po kateri se je širil tajni pokret daljnega vzhoda. Smith in jaz sva bila dve taki oviri; in vpraševal sem se, pa mi moji izmučeni možgani niso znali odgovoriti, s katerim in kakšnim peklnim sredstvom, ki so bila Fu-Mančuju na razpolago, nama je bilo sojeno umreti.

Ze naslednji trenutek se lahko proti nama po opolzkih kamnih privije kaka strupena stonoga, ali pa se kak strupeni pajek na stropu pripravljaja, da skoči na naju! Morda je Fu-Mančuj spustil v klet kako kačo ali je bilo ozračje vse živo mikrobov, ki povzročajo gnusno bolezen!

»Smith,« sem dejal z glasom, ki sem ga komaj spoznal za svojega, »ne morem prenašati te negotovosti. On naju namerava umoriti, to je gotovo, toda —«

»Ne trudi se,« je bil odgovor, »najprej hoče dognati najine načrte.«

»Ti misliš —?«

»Slišal si, kako je govoril o svojih pilah in žičnem jopiču.«

»Oh, moj Bog!« sem zastokal, »ali smo v Angliji?« Smith se je trpko zasmejal, in slišal sem, da je rokami prijel kovinsko ovrtnico. »Veliko nado imam,« je rekel, »ko že deliš mojo usodo, ne smeva omalovaževati nobene manjše prilike. Poizkusi s svojim žepnim nožem odpreti ključavnico, jaz pa storim isto s svojo.«

Da povem resnico, se v mojem napol omamljenem duhu ni vzbudila taka misel; seveda sem nemudoma ubogal prijateljev nasvet in se lotil posla z malim rezilom svojega noža. Bil sem ves zatopljen v to delo, in ko sem pravkar strl rezilo, sem že odpiral drugo, da z njim nadaljujem, ko me je nek šum ustavil. Začel sem ga nekje pod nogami.

»Smith,« sem zašepetal, »poslušaj!«

Praskanje in skrtanje Smithovega prizadevanja je takoj prenehalo. Negibno sva sedela v tisti vlažni temi in prislukovali.

Nekaj se je gibalo pod kamenitimi ploščami kleti. Ustavil sem dihanje, moj sleherni živec je bil do skrajnosti napet.

Nenadoma se je pokazal, par čevljev oddaljen od nama, pramen svetlobe. Večal se je in postal pravokoten. Zdajci so se iz tal dvignila spustna vrata, in kak meter od mene se je skozi odprto nejasno dvignila neka glava. Pričakoval sem grozo — in smrt ali še kaj hujšega. Namesto tega pa sem uzel ljubeč obraz, ki je bil kronan s knštravo kepo las; videl sem beli laketi, ki je držal kvsih kamenito ploščo, lepo oblikovani laketi, ki ga je nad komolcem krasil širok zlat obroč.

Dekle je splezalo v klet in postavilo lesčerbo na kamenita tla. V mojni svetlobi je bila videti tako neresnična — kakor kak opijev privid je stala pred nama ta prikazen v tesno se

prilegajočem svilenem oblačilu, okrašenem z blestečimi dragulji, v majhnih rdečih opankah. Skratka, bila je uresničen videk mojih sanj. Težko je bilo verjeti, da sva bila v dandanašnji, novodobni Angliji, lahko pa je bilo sanjati, da sva jetnika kakega kalifa v temnici starega Bagdada.

»Moje prošnje so uslišane,« je dejal Smith tiho. »Prišla je, da reši tebe!«

»Psst!« je posvarila mlada lepota, in nje čudovite oči so se plašno na šiko odprle. »Le en šum, pa nas bo vse umorilo.«

Sklonila se je čez mene, zaškrtnil je ključ v ključavnici, ki je strla moj nož — in ovrtnica je odpadla. Ko sem vstajal, je osvohotila še Smitha. Potem je dvignila lesčerbo nad vhod skozi spustna vrata, in nama pokazala, naj greva dol po lesenih stopnicah, ki jih je luč razsvetljevala.

»Vaš nož,« je šepnila meni. »Pustite ga na tleh! Misliš bo, da ste s silo odprli ključavnico. Dol! Uro!« Nayland Smith je previdno stopal po izginili v temo. Naglo sem mu sledil. Zadržal je šla najina skrivnostna prijateljca. Stala sva v nizkem obokanem hodniku.

»Obvešita si oči z rutami in storita vse tako, kakor vama pravim,« je velela. Ne Smith ne jaz se nisva obotavljala, ubogati jo. Z zavezanimi očmi sem se dal od nje voditi, dočim je Smith položil roko na mojo ramo. V tem redu smo prišli do kamenitih stopnic in po njih smo šli gor.

»Držite se stene na levi,« sem zaslišal šepet.

»Zakaj na desni je nevarnost.«

S svojo prosto roko sem tipal in našel zid, nakar smo hiteli dalje. Ozračje, skozi katero smo hodili, je bilo vlažno in nasičeno z vonjem neznanih rastlin. Toda tudi nekakšen lahien živalski duh sem začutil v nosnicah, in tiho skrivnostno šumljanje nas je obdajalo.

Zdajci so mi noge stopile na mehko preprogo in z ramo sem podrla neko zaveso. Zazvenel je gong. Ustavili smo se.

Sport

IZ ZVEZE SPORTNIH ZVEZ JUGOSLAVIJE

Na zadnji seji zveze sportnih zvez, ki se je vršila v Zagrebu na dan 16. novembra t. l. in na kateri je bilo zastopanih poleg predsedstva še 14 državnih sportnih zvez, se je napravilo več važnih sklepov. Dnevni red je obsegal naslednje točke: 1. Zakon o organizaciji sporta kraljevine Jugoslavije; 2. Kongres jugoslovanskega sporta; 3. Mediteranske igre v Marselju t. 1936; 4. Dve novi zvezi, in to: Jugoslovanska kajak-zveza (Zagreb) ter jugoslov. drsalna zveza (Zagreb); 5. Poročilo komisije za tisk in 6. Službeno glasilo ZSZ.

K prvi točki poročila predsednik, da je po večkratnih urgencah šele sedaj prejel spremeni načrt novega zakona o organizaciji sporta kraljevine Jugoslavije in ga zato ni mogel dostaviti zvezam, ker je šele dospel. O novem načrtu sta informirala delegate gg. M. Pavličević in M. Dobrin. Novi zakon ne more biti v korist razvoju jugoslov. sporta, ker takse ne samo zmanjšuje, temveč jih celo povečava, ne da bi dal sportu zato kako protivrednost. Glede na tozadevno debato je sklenil plenum Zveze sportnih zvez tole: 1. Tak zakon ni potreben, niti ni koristen jugoslovanskemu sportu; 2. Zveza sportnih zvez je že nešteto izrazila svoje mišljenje ministrstvu za telesno vzgojo naroda, kake potrebe ima jugoslovanski sport. Toda ministrstvo za telesno vzgojo naroda doslej še ni ničesar napravilo, kar je zveza sportnih zvez prosila, oziroma predlagala; 3. Ministrstvo bo mo ponovno predložilo svoje želje v upanju, da se bo z osebnim zanimanjem g. ministra vseeno doseglo, da se ublaže neznosne razmere, v katerih se nahaja sedaj jugoslovanski sport, ki ga ovirajo visoke takse in ki nima zaštite pri onih, katerih glavna dolžnost bi morala biti, da se briga zanj. — Vsi navzoči delegati so z odobravanjem sprejeli ta zaključek. Delegat in predsednik moto-klubov kr. Jugoslavije je izjavil, da se ta zveza radi previsokih taks nahaja pred likvidacijo.

Kongres jugoslovanskega sporta bo v nedeljo dne 22. decembra t. l. v Zagrebu z naslednjim dnevnim redom: 1. Kosta Hadži (Novi Sad) o jugoslovanskem nogometnem sportu; 2. M. Dobrin (Zagreb) o olimpijskih pripravah Jugoslavije; 3. H. Macanović (Zagreb) o reorganizaciji komisije zveze sportnih zvez in 4. dr. M. Gavrančić (Zagreb), koliko izgubi država zaradi ovrzanega sportskega pogona zaradi previsokih taks.

Soglasno se v načelu sprejme poziv prireditelja za mediteranske igre v Marselju.

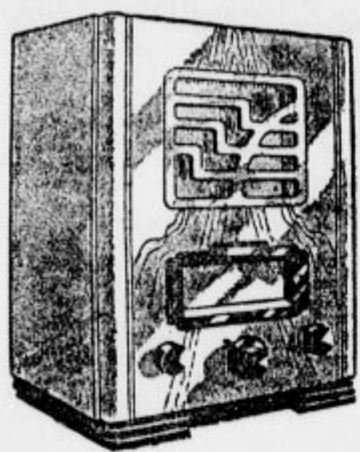
K točki 5. dnevnega reda je poročal g. Macanović. Pravi, da se izdaja brezplačno »novinarska služba jugosl. olimp. odbor«, ki se pošilja na 102 naslova, od tega 60 redakcijam.

K točki 6. ZSZ nima svojega glasila, zato se obrača na vse liste, da jo podpirajo in objavljajo njene službene objave.

(Dalje sledi.)

Pravi glasbeni instrumenti

so novi modeli

Siera

radio aparatov

Dovršenost

točne in močne reprodukcije • selektivnosti • odlične in okusne linije

Dolgoročna odplačila!

Pooblaščen trgovci v vseh večjih krajih. • Zastopnik za Dravsko banovino

„SIERA-RADIO“ - Bruno Klemenčič, Miklošičeva cesta št. 30

Mali oglasi

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert salon-kega orkestra. (h)

Službe iščejo

Trgovska pomočnica
z dežele, z dobrim sprječevalom, želi premeniti službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14701.

Samost. gospodinja

kuharka išče stalno mesto v ugledni hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14703. (a)

Službo dobe

Iščem
prvovrstnega restavracijskega kuharja ali kuharico, samo za stalno mesto. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Pošten« 14650. (b)

Hlapca za mesarijo

in dekle za vsa hišna dela sprejemem. — Anton Škrianc, Solski drevored. Ljubljana. (b)

Izurjeno pletiljo

takoj sprejemem. Tovarna »Lana«, Rimska cesta 2. b

Krojašk. pomočnika

katolišk. prepričanja, za fina konfekcijska dela — sprejemem takoj v stalno delo. Reflektiram na takega, ki ima daljšo prakso. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14697. Znamka za odgovor. (b)

Pouk

Damski krojni tečaj

se vrši od 2.-21. dec. 1935. Zahtevajte cenik (prospekt), za odgovor znamko priložiti. Prijave sprejema

Teodor Kunc

lastnik strokovne šole Ljubljana, Sv. Petra c. 4/1 knjiga „TOALETA“ za prirobovanje damskih oblačil obsega 120 strani in 50 risb po znižani ceni Din 50.-.

Pohištvo

Za knjižice

Zadruž. gospodarske banke Ljubljana dobavimo pohištvo moderne ali klasične forme v najnižji izdelavi. Načrti in proračuni na razpolago. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pohištvo« št. 14644.

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Prodaj knjižico

Mestne posojilnice 14.000 dinarjev za 85 odstotkov. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšnje plačilo« št. 14706. (d)

Vnajem

ODDAJO:

Lokal

in poslovni prostor ali skladišče oddam za februar na Sv. Petra cesti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14635. (a)

Posestva

Hišo na deželi

oddam v najem. Primerno za upokojenca. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14680. (p)

Kupimo

Kupimo stabil. motor

60—120 KS s pogonom na bencin ali na ogelje, z gonilom na obrat (Wendegetriebe), s propelerjem za motorni čoln s 30 do 50 KS. Ponudbe upravi »Slovenca« pod 14670.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, zveler, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Odpadke železa

kovine, litine ter vsakovrstne stroje kupuje in prodaja po dnevnih cenah in vsako množino: Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. (k)

Obrt

Posteljne vložke

sprejema v popravilo najceneje Andlovic, Komenškega 34. (t)

Šivanje

posteljnih odev iz vate, volne in puha. Velika izbira izgotovljenih odev od 75 Din naprej. F. Novak, Maribor, Koroška 8.

Prodajmo

M. Drenik

Ljubljana Kongresni trg 7

Volna vseh vrst, od najcenejše do najfinije. Francoske in angleške specialitete itd. Pingouin.

Gospodinj, obrtniki!

Iz skladišča odprodaja kuhinjsko posodo, razno orodje, tehnične, štedilnike, kopalne peči ter raznovrstne otroške igrače za Miklavža in Božič po najnižjih cenah Stanko Florjančič, železnina, Resljeva cesta 3 (poleg Zmajskega mostu). Vhod skozi dvorišče. — Vzajemni knjižnice ljubljanskih zavodov. (l)

»Kraljica peči«

patentirana peč za premož ali drva, ki pri enkratnem polnjenju gori ves dan, se dobi v železnini A. Semenič in drug, Ljubljana, Miklošičeva 15

KOVČEGI,

DAMSKÉ TORBICE

aktivke, listnice, denarnice, tobačnice, potovalne, žolske in lovske torbe, nahrbtniki, gamaše, ovratniki, nagobčniki in bliti za pse. — Velika izbira, zmerne cene.

KRAVOS

Maribor, Aleksandrova 13

Prodaj kino-aparat

in zvočnik, vse kompletno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kino« 14705

PIŠITE SE DANES!

Ostanki

mariborskih

tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni, samo boljših kvalitete, v kosih, primernih za obleke, rjuhe, možko, žensko, namizno in posteljno perilo, v paketih, vsebujočih 10—20 m različnega blaga. Vsak paket samo 107 Din. Za enkrat razpošiljam poštne prosto po povzetju »Paket ser. B/2« z vsebino moškega, ženskega, namiznega, postelnega perila in rjuh ter »Paket serija D« z izključno toplim zimskim blagom. Neprimerno vzajem nazaj in zamenjam. Pišite takoj na »Kosmos« razpošiljalnico ostankov marib. tekst. tovarn, Maribor, Dvofakova cesta 1.

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Brinjevec, pristen

naravni destilat Zelo poceni na debelo in drobno pri

„ALKO“

Gospodarska cesta št. 13 dvorišče Kolizeja

Hubertus

nepremočljiv, 250 Din, otroški s kapuco 145 Din, dobite pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (l)

Purice, purane

zaklane, očiščene, 5 kg 60 din, 10 kg 120 din — razpošilja franko po pošti G. Drechsler, Tuzla. l

Namočeno polenovko

vsak petek svežo, nove domače salame in vse druge delikatese — nudi I. Buzzolini, Lingarjeva ulica, za škofijo. (l)

Tinčkove in Tončkove prigode

191.

Sprejem pri kraljici.

Nazadnje pa so le srečno prišli do dvorane, v kateri je imela kraljica svoj prestol. Njen osebni čuvaj, oborožen s sulico in debelim lesenim batom, je stopil pred dečke in jih pozval:

»No, zdaj pa le vstopite! Kraljica vas že čaka.«

»Zdaj se bo odločila naša usoda!« je Tonček s trepetajočim srcem šepnil tovarišema.

»Ali ti je padlo srce v hlače?« mu je s prisiljenim nasmehom ponašal Tinček, ki je znal spretno zatajiti v sebi strah.

»Le glej, da ne bo tebi prej!« ga je zavril Tonček in ga užaljeno pogledal.

Primožek pa ni rekel ne bev ne mev, nego je prvi prestopil prag dvorane.

A kako prijetno presenečeni so bili naši trije junaki, ko so zagledali pred seboj na prestolu mlado, lepo deklico, namesto stare in odurne zamorske kraljice! Nekaj časa so brez sape buljili vanjo in so se ji celo pozabili prikloniti.

Videč njihovo zadrego in začudenje, se jim je mlada kraljica prijazno nasmehnila in dejala:

»Bodite mi pristočno pozdravljeni, otroci! Lepo je od vas, da ste me prišli obiskat.«

